

ศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์
INDEBTEDNESS OF GOVERNMENT OFFICIALS : A CASE STUDY
OF ROYAL AIDE-DE-CAMP DEPARTMENT

พันจ่าเอกหญิง ชูदानันท์ ทองนิล
CHIEF PETTY OFFICER 1st CHUDANAT THONGNIL

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์
INDEBTEDNESS OF GOVERNMENT OFFICIALS : A CASE STUDY
OF ROYAL AIDE-DE-CAMP DEPARTMENT

พันจ่าเอกหญิง ชูदानันท์ ทองนิล
CHIEF PETTY OFFICER 1st CHUDANAT THONGNIL

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อ นามสกุล พันจ่าเอกหญิงชุตานันท์ ทองนิต
ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบัญชี
คณะ บริหารธุรกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ธนรัช ทัพมงคล

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รศ.ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล)

..... กรรมการ
(ดร.พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ดร.ธนรัช ทัพมงคล)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อนุมัติให้ับ
การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบัญชี (บัณฑิตศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

..... คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

ดร. ปริญญา มากสิน

วันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อ การค้นคว้าอิสระ ศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์
ชื่อ สกุล พันจ่าเอกหญิง ชูดาณัฐ ทองนิล
ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชา และคณะ การบัญชี บริหารธุรกิจ
ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายอันจะนำไปสู่การก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและศึกษาจากประชากรทั้งหมดโดยทำการวิเคราะห์แบบสำรวจเชิงวิเคราะห์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างของกรมราชองครักษ์ กระจายกันไปตามส่วนงานต่างๆ ตามลักษณะงานที่ตนสังกัดอยู่ จึงสุ่มประชากรที่ใช้ทั้งหมด 40 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีหนี้สินอยู่ที่ 100,001 – 500,000 ซึ่งจะกู้เงินในระบบมากกว่าก้นอกระบบ แหล่งเงินกู้ในระบบที่นายทหารชั้นประทวนกู้ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ แหล่งเงินก้นอกระบบ คือ เครือญาติ และเพื่อน พฤติกรรมในการบริโภค ซึ่งการใช้จ่ายในครอบครัว ที่มีส่วนทำให้เกิดภาวะหนี้สิน คือความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งนำมาใช้ในครัวเรือน เช่น เครื่องซักผ้า ตู้เย็น โทรทัศน์ จากการวิเคราะห์ขั้นต้น กลุ่มบุคคลที่มีหนี้สินมากที่สุดคือ นายทหารชั้นประทวนชั้นยศ จ.ส.ต. – จ.ส.อ. ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีบุตรแล้ว และในรายมีเงินได้เพียงทางเดียวและคู่สมรสไม่มีงานทำ รวมรายรับสุทธิของครอบครัวแล้วน้อยกว่า 5,000 บาท

Individual Study Title	Indebtedness of Government Officials: A Case Study of Royal Aide-De-Camp Department
Author	Chief Petty Officer 1 st class Chudanat Thongnil
Degree Title	Master of Business Administration
Study Field, Faculty	Accounting, Business Administration Faculty
Academic Year	2014

ABSTRACT

This study was aimed to investigate income and expenses which led to indebtedness of Royal Aide De Camp Department noncommissioned officers. The questionnaire was administered as the instrument for collecting data and the investigation was performed among the entire population using Survey Analytic Studies. The samples were 40 Royal Aide-De-Camp noncommissioned officers. The results of the study revealed that most officers had 100,001 – 500,000 in estimate and took on more public loan than pawnbroker's loan. The public loans were taken from Cooperative saving banks while the pawnbroker's loans were from relatives or friends. Their consumption behavior which caused indebtedness was expenses on buying household equipment such as washing machines, fridges, televisions, etc. From primary analysis, noncommissioned officers who were most in debt were Sergeant Major 3rd class(SM.3), Sergeant Major 2nd class (SM.2), and Sergeant Major 1st class (SM.1) who had worked for over ten years. They were married and had children but their spouses did not work with the total income of 5,000 Baht.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก บุคคลสำคัญหลายท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์

ขอขอบพระคุณ ท่าน ดร.ธนัท ทัทมงคล ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมทั้งได้สละเวลาอันมีค่าให้คำชี้แนะ ตรวจสอบและแก้ไข จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ทั้งนี้รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา แก่ข้าพเจ้าทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ขอขอบคุณเพื่อน นักศึกษาทุกท่านที่ให้มีมิตรภาพ และความสุขแก่ข้าพเจ้าตลอดการศึกษาในระยะเวลาที่ผ่านมา

คุณค่าและประโยชน์ อันพึงเกิดจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบไว้ให้ บิดามารดา ผู้เป็นที่สุดของคุณงามความดีทั้งหลายที่เกิดแก่ชีวิตของข้าพเจ้า

ชุตานันท์ ทองนิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	3
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ภาระหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน	5
2.2 ความหมายของภาระหนี้สิน	6
2.3 แนวคิดคุณภาพชีวิตการทำงาน	6
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยมและพฤติกรรมมนุษย์	14
2.5 ทฤษฎีลำดับความต้องการ	15
2.6 ทฤษฎีบัญชีครัวเรือน	16
2.6 ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง	18
2.7 ทฤษฎีวาดหวัง	21
2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	31
3.1 วิธีการศึกษา	31
3.2 กลุ่มประชากรตัวอย่าง	31
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
3.5 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	47
5.1 วัตถุประสงค์การศึกษา	47
5.2 ประชากร	47
5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	47
5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
5.6 สรุปผลการศึกษา	48
5.7 อภิปรายผลการศึกษา	49
5.8 ข้อเสนอแนะ	50
เอกสารอ้างอิง	52
ภาคผนวก	53
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	54

สารบัญญัตราสาร

ตาราง		หน้า
2.1	การแสดงค่า HPI ของกลุ่มประเทศในเอเชีย เรียงจากมากไปน้อย	11
2.2	ตารางที่เกี่ยวข้องกับ “ความสุข “ และ “คุณภาพของชีวิต” ของประเทศฐาน	12
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (N = 40)	34
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมการใช้เงิน (N = 40)	36
4.3	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน (N = 40)	38
4.4	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างเพศ กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	39
4.5	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างอายุ กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	39
4.6	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างชั้นยศ กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	40
4.7	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างสถานภาพสมรส กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	41
4.8	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างจำนวนบุตร กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	42
4.9	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างรายได้ครอบครัวต่อเดือนกับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	43
4.10	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	44
4.11	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างจำนวนหนี้สิน กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	45
4.12	การทดสอบไควร์สแควร์ ระหว่างการทำบัญชีครัวเรือน กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน	46

บทที่ 1

บทนำ

“ การกู้เงินที่นำมาใช้ในสิ่งที่ไม่ทำรายได้นั้นไม่ดี อันนี้เป็นข้อสำคัญ เพราะว่าถ้ากู้เงิน และทำให้มีรายได้ ก็เท่ากับจะใช้หนี้ได้ ไม่ต้องติดหนี้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติ ”
(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2540) ที่มา : ศูนย์การเรียนรู้ทางไกลศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมราชองครักษ์ เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม มีภารกิจในการถวายความปลอดภัยและถวายพระเกียรติ ตามพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชโอรสและพระราชธิดา ที่ทรงเจริญพระชนมายุตามลำดับ มีหน่วยงานรอง 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานราชองครักษ์ประจำ สำนักงานรักษาความปลอดภัย สำนักนโยบายและแผน สำนักยุทธบริการ และสำนักงานกิจการพิเศษ การบริหารจัดการของกรมราชองครักษ์ ได้ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ เป็นแนวทางการดำเนินงานระยะ 4 ปี ซึ่งเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ กระทรวงกลาโหม และแผนราชการแผ่นดิน ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของกรมราชองครักษ์ ประกอบไปด้วย การพัฒนาระบบการถวายความปลอดภัย การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนกำหนดมาตรฐานการทำงาน การใช้ยุทธโศปกรณ์ และเครื่องมือช่วยที่เหมาะสมและมีความทันสมัย ตลอดจนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินงานให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน (แผนยุทธศาสตร์ กรมราชองครักษ์ พ.ศ. 2555 - 2558) ดังนั้นแล้วสำนักยุทธบริการ จึงนับเป็นหน่วยงานสนับสนุนที่สำคัญอีกหน่วยงานหนึ่งในการขับเคลื่อน และส่งผลต่อการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น กำลังพลของกรมราชองครักษ์มีทั้งหมด 613 นาย แบ่งออกเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตร 301 นาย ข้าราชการชั้นประทวน 262 นาย ลูกจ้าง 50 นาย ซึ่งกรมราชองครักษ์เป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

ต่อกำลังพล จึงจัดสวัสดิการเพื่อดูแลความเป็นอยู่ของกำลังพล ตามระเบียบสวัสดิการภายใน กรมราชองครักษ์ พ.ศ.2548 ว่าด้วยกองทุนสวัสดิการกรมราชองครักษ์ พ.ศ.2557 ว่าด้วยการให้กู้เงินสวัสดิการ พ.ศ.2557 ว่าด้วยการสงเคราะห์ข้าราชการพ.ศ.2557 ว่าด้วยสวัสดิการด้านกีฬา และนันทนาการ พ.ศ.2548 ว่าด้วยทุนการศึกษาสำหรับบุตรข้าราชการกรมราชองครักษ์ พ.ศ.2557 ว่าด้วยร้านค้าสวัสดิการ รอ. และบริการ พ.ศ.2553 ว่าด้วยการใช้สถานที่และครุภัณฑ์ประจำอาคารเอนกประสงค์ (เกียกกาย) กรมราชองครักษ์ พ.ศ.2556

สำนักยุทธบริการ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุง การสรรหาบุคลากร การบริการ การขนส่ง การโยธาธิการ การสวัสดิการการกีฬา การเงินและการบัญชี ในการสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ โดยมีหน่วยขึ้นตรง 4 หน่วย คือ กองส่งกำลังบำรุง กองบริการ กองการเงิน และกองการขนส่งซึ่งแต่ละหน่วยมีหน้าที่แตกต่างกันออกไป โดยหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการบัญชีเงิน

นายทหารชั้นประทวนจึงเป็นกำลังสนับสนุนให้กับ กรมราชองครักษ์ที่สำคัญ ส่วนใหญ่ นายทหารชั้นประทวนส่วนใหญ่มีรายได้เพียงทางเดียว และมีภาระครอบครัวที่ต้องดูแล บุตร และกำลังพลบางคน ทำงานเพียงคนเดียวคู่สมรสไม่ได้ทำงาน จึงเป็นประเด็นที่ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดูแลครอบครัวไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ประกอบกับในปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ค่าครองชีพสูงขึ้น เครื่องอุปโภค และบริโภคมีราคาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับจึงส่งผลให้ข้าราชการจะต้องหาแหล่งเงินกู้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ บางรายหมดหนทางกู้ในระบบ จึงจำเป็นต้องหาหนทางกู้นอกระบบ การนำเงินอนาคตมาใช้ นายทหารชั้นประทวนจึงมีจิตใจที่หดหู่ วิตกกังวล เนื่องจากรายได้ที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อการประสิทธิภาพในการทำงานของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ลดลงและยังส่งผลต่อประสิทธิภาพของกรมราชองครักษ์ อีกด้วย

ดังนั้น นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ ถ้าประสบปัญหาหนี้สินมาก จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของกรมราชองครักษ์อย่างมาก ใน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายอันจะนำไปสู่การก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 ศึกษาเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายอันจะนำไปสู่การก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

1.2.2 ศึกษาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สิน ของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

1.3 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

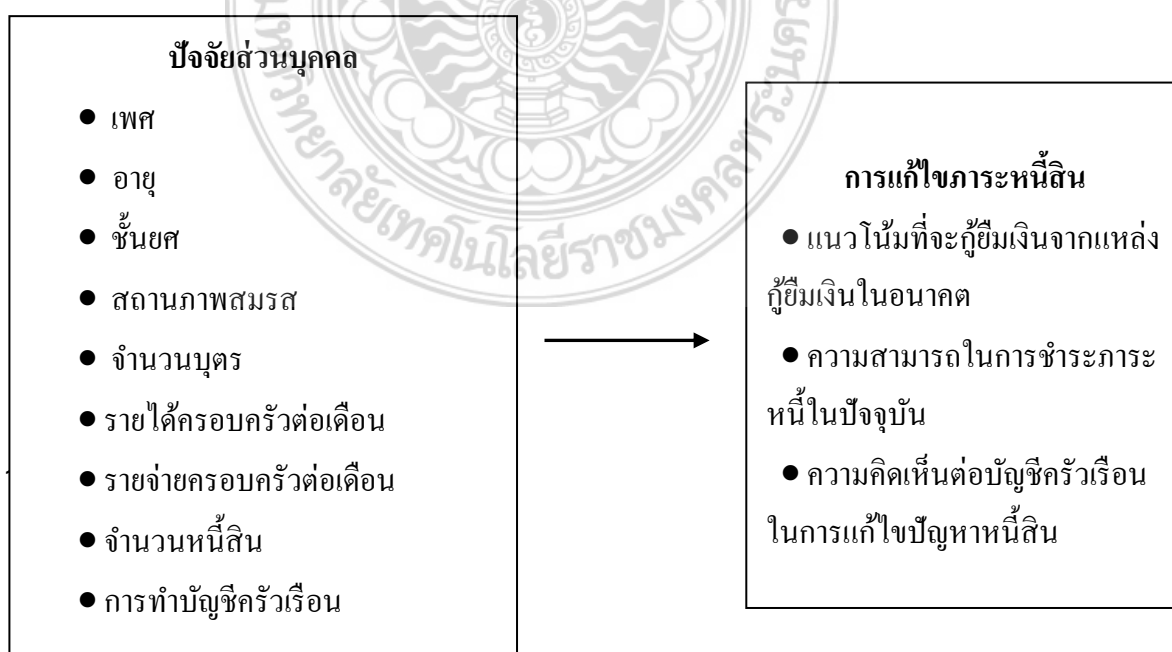
ในการศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลมาจากนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ที่ยังรับราชการอยู่จนถึงปี 2557 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1.3.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

1.3.2 ตัวแปรตาม คือ การแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สิน ของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจให้แก่นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ว่าควรสร้างหนี้เพิ่ม หรือควรหยุดการสร้างหนี้

1.4.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สิน ของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

1.5 คำนิยามศัพท์

นายทหารชั้นประทวน หมายถึง กำลังพลนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ที่ยังคงรับราชการอยู่จนถึงปี 2557

เงินเดือนประจำ หมายถึง เงินได้ประจำที่กรมราชองครักษ์จ่ายประจำทุกเดือน

ภาวะหนี้สิน หมายถึง จำนวนเงินที่นายทหารชั้นประทวนได้ทำสัญญาหรือไม่ได้ทำสัญญาในการยืมเงินและต้องใช้คืนจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ

แหล่งเงินกู้นอกระบบ หมายถึง แหล่งที่ให้บริการของเงินกู้ โดยคิดดอกเบี้ยที่ไม่มีการควบคุมจากรัฐในเรื่องของวงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานที่อาจมีผลต่อการบริโภคซ้ำวงล้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

พฤติกรรม หมายถึง กระกระทำของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ที่สังคมยอมรับและไม่ยอมรับ และเป็นภาระกระทำที่ผู้อื่นสังเกตได้ หรือซ่อนเร้นปิดบัง และสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับอยู่ในขณะนั้น ผลักดันให้แสดงออกโดยที่ตั้งใจ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายอันจะนำไปสู่การก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนสังกัดกรมราชองครักษ์ ผู้วิจัยจึงได้ทำการรวบรวมและประมวลเอกสารต่างๆ โดยแยกเป็น แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการศึกษา ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 2.1 ภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน
- 2.2 ความหมายของภาวะหนี้สิน
- 2.3 แนวคิดคุณภาพชีวิตการทำงาน
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยมและพฤติกรรมมนุษย์
- 2.5 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ
- 2.6 ทฤษฎีบัญชีครัวเรือน
- 2.7 ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.8 ทฤษฎีความคาดหวัง
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน

ภาวะหนี้สินสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน โดยภาวะหนี้สินนี้จะเป็นส่วนที่ดี หรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับผู้ก่อหนี้ บางรายนำไป ทำธุรกิจเพื่อก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น หรือนำไป สร้างที่อยู่อาศัย หนี้ประเภทนี้จัดเป็นหนี้สินที่ดี ในบางรายกู้ยืมเงินเพื่อนำไปใช้เพื่อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ซื้อรถยนต์ ซื้อเครื่องมือสื่อสาร ตามค่านิยมมิได้เกิดจากความจำเป็น จึงเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ภาวะหนี้สินเกิดขึ้น จนมีภาระค่าใช้จ่ายเกินกว่าที่จะสามารถชำระให้หมดลงไปได้ กระทั่งส่งผลกระทบต่ออื่นๆ ในชีวิตประจำวันตามมา

2.2 ความหมายของภาระหนี้สิน

ได้มีผู้นิยามความหมายเกี่ยวกับภาระหนี้สิน ไว้หลายทัศนะดังต่อไปนี้

สำรวม จงเจริญ (2544 : 21) ได้อธิบายว่า ภาระหนี้สิน หมายถึง ความเป็นหนี้ที่บุคคลอีกบุคคลหนึ่งเรียกว่า ลูกหนี้จะต้องใช้เงินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งคือเจ้าหนี้

กิตติ สมสนั่น (2548 : 7) ได้อธิบายว่า ภาระหนี้สิน หมายถึง ความผูกพันทางกฎหมาย ระหว่างฝ่ายหนึ่งกับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ มีความชอบธรรมที่จะบังคับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าลูกหนี้ ให้จำต้องส่งมอบทรัพย์สิน กระทำการ หรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้

นุกูล ตริเจริญ (2548 : 3) ได้อธิบายว่า ภาระหนี้สิน หมายถึง จำนวนเงินที่ได้ทำสัญญาหรือไม่ได้ทำสัญญาในการยืมเงิน และต้องใช้คืนจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ

พิชชากร แจ่มศรี (2550 : 8) และอเนก ศรีสำราญรุ่งเรือง (2550 : 9) ได้อธิบายว่า ภาระหนี้สิน หมายถึง จำนวนหนี้สินคิดเป็นจำนวนเงิน ระยะเวลาที่เป็นหนี้ อัตราดอกเบี้ย และสาเหตุที่ก่อให้เกิดหนี้

สรุปได้ว่า จากคำนิยามจากผู้เขียนหลายท่านที่กล่าวมานั้น ภาระหนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันที่นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ซึ่งเป็นลูกหนี้ ได้ตกลงกันกับเจ้าหนี้ทั้งที่เป็นเจ้าหนี้ในระบบ และนอกระบบ โดยนายทหารชั้นประทวนสังกัดกรมราชองครักษ์จะต้องขอใช้หนี้ที่กู้ยืมมาคืนให้แก่เจ้าหนี้ดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3 แนวคิดคุณภาพชีวิตการทำงาน

มิติด้านการทำงาน เป็นมิติสำคัญมิติหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ ชีวิต จึงมีหลายหน่วยงาน แยกการวัดคุณภาพชีวิต การทำงาน (Quality of Working Life) ออกจากการวัดคุณภาพชีวิตโดยทั่วไป เนื่องจากชีวิตการทำงาน มีช่วงเวลาทำงานและ ช่วงเวลาส่วนตัวที่คาบเกี่ยวกัน สำหรับประชากรวัยแรงงานที่มีงานทำ การศึกษาคุณภาพชีวิตเพื่อให้วัดได้อย่างแท้จริง ควรศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานเพื่อนำมาประกอบการจัดทำตัวชี้วัด คุณภาพชีวิตด้วย ดังที่ Brief (1981) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพชีวิต นิยาม “คุณภาพ

ชีวิตการทำงาน” ตามที่ Davis (1977 อ้างใน ชัยอนันต์ ริชีวะ, 2544) ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่นำคำว่า คุณภาพชีวิต ในการทำงานมาศึกษา ได้ให้นิยามดังนี้ “คุณภาพของความสัมพันธ์ ระหว่าง ผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวมในการทำงานของเขา และเน้นมิติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์ ซึ่งมักจะถูกละเลย จากปัจจัยทางเทคนิค และปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ในการออกแบบ การทำงาน” นอกจากนี้ Merton (1977 อ้างใน ชัยอนันต์ ริชีวะ, 2544) ยังได้เพิ่ม มิติด้านจริยธรรมเข้าไปในนิยามของคุณภาพชีวิตการทำงานด้วย ดังนี้ “คุณภาพชีวิตเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ครอบคลุมทุกเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรมในการทำงานและสภาพในการ ทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสภาพการทำงาน ความพอใจ และความไม่พอใจในการทำงาน ของคนงาน การจัดการเพิ่ม ประสิทธิภาพของผลผลิต และการได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ว่ามีส่วนต่อความมั่นคง และเสถียรภาพของสังคม”

การศึกษาของ Marcel และ Dupuis (2006) สรุปว่า คุณภาพ ชีวิตการทำงาน ควรให้ความสำคัญที่บทบาทการทำงาน ได้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง และสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน (Seashore, 1975 อ้างใน Royuela et al., 2007) นอกจากนี้ จากการประชุมของ European Council ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงบรัสเซล ใน พ.ศ. 2548 ได้มีการกล่าวถึงคำว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ไว้เช่นกัน โดยมีการกำหนดกรอบ การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานเป็น 10 มิติ โดยส่วนใหญ่ เป็นการวัดในเชิง อัจฉริยะ (Subjective) ดังนี้

1. คุณภาพที่แท้จริงของงานที่ทำ (Intrinsic job quality)
2. การพัฒนาทักษะ/ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และความก้าวหน้า ในอาชีพ (Skills, life-long learning and career development)
3. ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender equality)
4. สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน (Health and safety at work)
5. ความยืดหยุ่นและความมั่นคง (Flexibility and security)
6. การมีส่วนร่วมและการเข้าถึงตลาดแรงงาน (Inclusion and access to the labour market)
7. โครงสร้างการทำงานและความสมดุลในชีวิตการทำงาน (Work organization and work-life balance)
8. การสนทนาเชิงสังคมและการมีส่วนร่วมของคนทำงาน (Social dialogue and worker involvement)
9. ความหลากหลายและไม่แบ่งแยก (Diversity and nondiscrimination)

10. ผลการปฏิบัติงานโดยรวม (Overall work performance)

ประเด็นที่น่าสนใจของ Delamotte และ Takezawa (1984) ใน เรื่องคุณภาพชีวิตการทำงาน มีดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อสภาพการทำงานมีผลต่อคุณภาพชีวิต คนทำงาน เช่น การมีโอกาสตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นต้น

2. นิยามคุณภาพชีวิตการทำงาน คือ ความพึงพอใจกับค่าตอบแทนที่ได้รับ ชั่วโมงการทำงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน ผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

3. สถานประกอบการควรให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิต การทำงาน เนื่องจากเมื่อคนทำงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี สถาน - ประเภตกาก็จะได้รับการทำงานที่ดีขึ้น

ทั้งนี้ Kossen (1991, อ้างใน นภารัตน์ ด้านกลาง, 2550) กล่าวว่า กระบวนการสนับสนุนคุณภาพชีวิตของคนทำงาน ได้แก่

1. การเพิ่มคุณค่าต่องาน
2. การให้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
3. การให้มีโอกาสในการสร้างสรรค์งาน
4. การมีการหมุนเวียนงาน
5. การมีการเปลี่ยนงานที่น่าเบื่อไปสู่งานที่ถูกต้อง
6. การให้คำชมเชยและการยอมรับ
7. การให้ค่าตอบแทนที่ดี
8. การให้มีจิตสำนึกกับรับผิดชอบต่องาน
9. การมีสถานที่เลี้ยงเด็กสำหรับพนักงานที่มีภาระการเลี้ยงดูลูก ในเวลางาน
10. การมีโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพอย่างไรก็ตาม

เมื่อพิจารณา 10 ปัจจัยข้างต้น พบว่า บางปัจจัย เกี่ยวข้องกับสวัสดิการของคนทำงาน และบางปัจจัยเป็นหน้าที่ของ ผู้บริหารสถานประกอบการหรือหัวหน้างานที่ต้องสังเกตพฤติกรรม และ ความต้องการของพนักงาน เพื่อตอบสนองหรือจูงใจสิ่งที่พนักงาน ต้องการอย่างแท้จริง

จากความหมายข้างต้นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญที่ทรัพยากรมนุษย์หรือคนทำงานเป็นหลัก ไม่ว่าจะ เป็นสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน สวัสดิการ บทบาทหน้าที่ในการ ทำงาน ความพึงพอใจในชีวิต โอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ เกี่ยวกับงาน การพัฒนาและให้ความสำคัญต่อทรัพยากรมนุษย์จะส่งผล ต่อ

กระบวนการผลิต ดังที่ Elton Mayo (อ้างใน กัญญาวิณี สุวิทย์วรกุล, 2550) ได้ศึกษาและทดสอบเกี่ยวกับเรื่องบุคคล พบว่า บุคคลเป็น ปัจจัยที่ผันแปรได้ และเป็นหัวใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน จึงต้องให้ความสนใจให้บุคคลทำงานอย่างมีความสุข

ความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา ความสุข เป็นการ ประเมินความรู้สึกและประสบการณ์ของแต่ละคนว่า มีความชื่นชอบ ชีวิตโดยรวมของตนเองมากแค่ไหน ทั้งนี้ ประสบการณ์ด้านอารมณ์ ทางบวก เช่น ความปิติ ความสนใจ และความภาคภูมิใจ ต้องมีบ่อยครั้ง ขณะที่ประสบการณ์ด้านอารมณ์ทางลบ เช่น ความเศร้า ความวิตก กังวล และความโกรธ ต้องมีไม่บ่อยครั้ง (Veenhoven, 1997; Lyubomirsky et. al. 2005)

“ความสุข” จึงมักถูกนำมาใช้ร่วมกับ “คุณภาพชีวิต” ซึ่ง สามารถพบได้ในนิยามและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพชีวิต เสมอมา ดังนั้น การวัดคุณภาพชีวิต จึงสามารถสะท้อนการวัด ความสุขของบุคคลในระดับที่น่าเชื่อถือได้

การกล่าวถึงเรื่องสวัสดิการของมนุษย์ ความสุข และคุณภาพชีวิต นั้นไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่แต่อย่างใด ความสุขของชีวิตได้มีการกล่าวกันมา ตั้งแต่ยุคอริสโตเติล แต่ก็เป็นความหมาย ในเชิง “จริยธรรม” ซึ่งเป็น ความหมายที่ได้รับอิทธิพลแนวความคิดของทางตะวันตก ในการให้ความหมายในเชิงระบบของ “ความสุข” อริสโตเติลได้ชี้ให้เห็นถึง แนวทางที่นำไปสู่ความผาสุก หรือที่เรียกว่า “Eudaimonia” ซึ่งต่อมา ได้เปลี่ยนให้เป็นคำศัพท์สมัยใหม่คือ “Happiness” ในช่วงปีพ.ศ. 2483-2492 (ทศวรรษ 1940) รัฐบาลของประเทศ ทางตะวันตกได้พัฒนานโยบายในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2478 ดร.เอส. ปาร์คส คัดแมน รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบกิจการคริสเตียนแองโกลอเมริกันผู้มีชื่อเสียง ได้ศึกษา ความท้าทายของความสุขและค้นหา “ความสุข” ในมิติต่างๆ ของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมิติทางด้านสุขภาพ การเมือง การทำงานและค่าจ้าง ความรัก ชีวิตประจำวัน มิตรภาพ จินตนาการ ดนตรี วรรณกรรม สวัสดิการ สังคม ตลอดจนด้านศาสนา (Oliver et al., 1996) การศึกษาของ Mathias (2006 อ้างใน ภาณุภาคย์ พงศ์อติชาติ, 2550) ซึ่งได้ทำการศึกษาระดับความสุขในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วพบว่า ระดับความสุขไม่ได้เพิ่มขึ้นตามระดับรายได้ ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า Paradox of Happiness หรือ ความขัดแย้งกัน ของความสุข โดยสรุปแล้ว ภาณุภาคย์ พงศ์อติชาติ (2550) ได้กล่าวถึง สถานการณ์ Paradox of Happiness ไว้โดยอ้างอิงการศึกษาของ Mathias ไว้ดังนี้ ในช่วงแรกผู้คนจะพยายามทำงานให้มาก เพื่อให้ ตนเองมีรายได้ที่สูงขึ้น โดยเข้าใจว่าผลที่ได้รับคือ ความสุข โดยละเลย การให้ความสำคัญต่อการพักผ่อน สาเหตุดังกล่าวเกิดจาก การเปรียบเทียบ เทียบฐานะตนเองกับคนรอบข้าง เมื่อตนเองมีสถานะความเป็นอยู่ที่ดี กว่า

คนรอบข้างก็มีระดับความสุขที่สูงกว่าผู้ที่มีระดับฐานะต่ำกว่าคน รอบข้าง วิธีการวัดความสุขนี้เป็นลักษณะของ การเปรียบเทียบสิ่งใด สิ่งหนึ่งระหว่างตนเองและผู้อื่น กล่าวโดยสรุป ความสุขโดยทั่วไป หมายถึง ประสบการณ์ และ ความรู้สึก ที่บุคคลสามารถบริหารจัดการได้อย่าง สม่่าเสมอตามความ ปราปรณาในภาพรวม จนเกิดได้จริง และทำให้บุคคลนั้นเกิดความยินดี และ อิ่มเอมใจ ทั้งนี้ ต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน รวมถึง คุณภาพ “ความสุข” (Quality of Happiness) สามารถประเมินได้จาก ตัวชี้วัด ทางสังคมระดับบุคคล ซึ่งเป็นการวัดจากระดับของความพึงพอใจ ความหวัง และความสุข ของสภาพความเป็นอยู่¹นั้นๆ

ดัชนีวัดความสุขของโลก

รายงานระดับความสุข โดย New Economics Foundation (NEF, 2009) ได้พัฒนา ดัชนีวัดความสุขโลก หรือ Happy Planet Index (HPI) ซึ่งทำการวัดระดับความสุขของประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยใช้ 3 ปัจจัยหลักในการวัดคือ ความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life Expectancy) และรอยเท้าทางนิเวศ¹ (Ecological Footprint) ทั้งนี้ New Economics Foundation (NEF) ได้กำหนดค่าอุดมคติของแต่ละปัจจัย ดังนี้ ความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) มีค่า 8.2 อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life Expectancy) มีค่า 82.0 และรอยเท้าทางนิเวศ1 (Ecological Footprint) มีค่า 1.5 และกำหนดค่าของระดับความสุข อยู่ที่ 83.5 สำหรับผลการวัดระดับความสุขของกลุ่มประเทศในเอเชีย ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 7 จาก 24 ประเทศในเอเชีย, (2009) ดังตาราง 2.1

¹ รอยเท้าทางนิเวศ คือ ตัวชี้วัดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อระบบนิเวศอันเนื่องมาจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ รวมถึงการปลดปล่อยของเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ตลอดวัฏจักรชีวิต (กิติกร จามรดุสิต, 2552)

ตาราง 2.1 การแสดงค่า HPI ของกลุ่มประเทศในเอเชีย เรียงจากมากไปน้อย

ประเทศ	ความพึงพอใจในชีวิต	อายุค่าเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด	รอยเท้าทางนิเวศ	ค่า HPI
1. เวียดนาม	6.1	70.5	0.8	61.2
2. ภูฏาน	7.6	62.9	1.3	61.1
3. ศรีลังกา	6.1	74.0	1.1	60.3
4. ฟิลิปปินส์	6.4	70.4	1.2	59.2
5. อินโดนีเซีย	6.6	66.8	1.2	57.9
6. จีน	6.3	71.6	1.5	56.0
7. ไทย	6.5	70.0	1.6	55.4
8. มัลดีฟส์	6.6	66.6	1.6	53.5
9. บังกลาเทศ	5.7	62.8	0.6	53.2
10. มาเลเซีย	7.4	73.2	3.0	52.7
11. ทิมอร์ – เลสเต	6.6	55.5	0.8	52.0
12. เนปาล	5.5	61.6	0.6	50.0
13. มองโกเลีย	6.7	64.0	1.9	49.6
14. อินเดีย	5.4	63.3	0.8	48.7
15. เมียนมาร์	5.3	60.2	0.9	44.6
16. ไต้หวัน	6.6	76.1	3.9	43.4
17. ฮองกง	6.6	81.6	4.6	42.9
18. กัมพูชา	5.6	56.2	1.1	42.2
19. ญี่ปุ่น	6.2	82.0	4.3	41.7
20. บรูไน	7.6	76.4	5.6	41.2
21. เกาหลี	5.8	77.0	3.4	41.1
22. ลาว	5.4	54.7	1.0	40.3
23. ปากีสถาน	4.3	63.0	0.7	39.4
24. สิงคโปร์	6.9	78.7	6.2	36.1

คำว่า “ความสุข” ถูกนำมาใช้ร่วมกับคำว่า “คุณภาพชีวิต” อยู่หลายครั้ง และเกี่ยวข้องกับ 2 มิติต่อไปนี้ คือ 1) โอกาสแห่งชีวิตและ ผลลัพธ์แห่งชีวิต (Chances and Outcomes) และ 2) คุณภาพจาก ภายนอกและภายใน (Outer and Inner Qualities)

ตาราง 2.2 ตารางที่เกี่ยวข้องกับ “ความสุข “ และ “คุณภาพของชีวิต” ของประเทศภูฐาน

	คุณภาพจากภายนอก	คุณภาพจากภายใน
โอกาสแห่งชีวิต	สภาพแวดล้อมรอบตัว (Livability of Environment)	ความสามารถในการดำรงชีวิตของมนุษย์ (Life-ability of to the Person)
ผลลัพธ์แห่งชีวิต	อรรถประโยชน์แห่งชีวิต (Utility of life)	การมีชีวิตที่เบิกบาน (Enjoyment of life)

คำว่า สภาพแวดล้อมรอบตัว (Livability of Environment) มีความหมายคือ การพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องกับ การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในเชิงสังคม วิทยา สถานภาพการพักอาศัยนั้น มีความสัมพันธ์กับคุณภาพสังคมอย่างเลี่ยงไม่ได้ โดยสังคมที่ดี (Good Society) จะให้ความสำคัญที่สวัสดิการและความเท่าเทียมทางสังคม ขณะที่แนวคิด ปัจจุบันได้ให้ความสำคัญที่เครือข่ายใกล้ชิด การมี วัฒนธรรมที่เข้มแข็ง และการมีอาสาสมัคร ช่วยเหลือในสังคม ความสามารถในการดำรงชีวิตของมนุษย์ (Life-ability of the Person) เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจัดการปัญหาของแต่ละ บุคคล ซึ่งการมีชีวิตที่ดี (Good Life) ในความหมายของศาสตร์ต่างๆ ได้มีการให้นิยามศัพท์ต่างๆ กัน เช่น วงการแพทย์และ นักจิตวิทยา ได้ใช้คำว่า คุณภาพชีวิต และความอยู่ดีมีสุข อรรถประโยชน์แห่งชีวิต (Utility of Life) กล่าวว่าการมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีและยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องมีหลายปัจจัยประกอบกัน การมีชีวิตที่ เบิกบาน (Enjoyment of Life) พิจารณาจากปัจจัย ที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น การอยู่ดีมีสุข ความพึงพอใจในชีวิต และ ความสุข เป็นต้น

ความสุขของคนทำงาน

ความสุขในการทำงานของคนในองค์กร มีความสำคัญต่อการ ทำงานและองค์กรอย่างแท้จริง คนทำงานที่มีความสุขนั้น ไม่ได้หมายถึง รายได้เป็นสิ่งเดียวที่สำคัญที่สุด ต้องมี “คุณภาพชีวิตการทำงาน” ซึ่ง หมายถึง คุณภาพของความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งแวดล้อม โดยส่วนรวมในการทำงานของบุคคล และเน้นมิติ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ รวมทั้ง ยังครอบคลุมทุกเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรมในการ ทำงาน และสภาพในการทำงาน ตลอดจน ควรให้ความสำคัญที่บทบาทการทำงาน ได้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง และสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน (Davis, 1977; Merton, 1977; Seashore, 1975; Royuela et al., 2007)

คนทำงาน คือ บุคคลหนึ่งในสังคมทั่วไป ที่มีความปรารถนาให้ ตนเองดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข ตามเงื่อนไข หรือเกณฑ์บางอย่าง ที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น เช่น ความต้องการให้มีอาชีพที่มั่นคงและก้าวหน้า ความต้องการทำงานในองค์กรที่มั่นคง ความต้องการได้รับ โอกาสในการพัฒนา ได้รับเกียรติ ได้รับการยกย่อง เป็นบุคคลที่มี คุณค่าในองค์กร ได้รับการยอมรับจากบุคคลทุกระดับในที่ทำงาน ได้รับ ค่าตอบแทนที่ยุติธรรม ได้รับสวัสดิการที่พึงพอใจ มีหัวหน้างาน และ เพื่อนร่วมงานที่ดี

ความสุขของคนทำงาน จึงหมายถึง ประสบการณ์ และความรู้สึก ของคนทำงาน ที่ต้องการให้ตนเป็นที่ยกย่องและยอมรับจากคนทั่วไป การได้ทำงานในที่ทำงานที่มั่นคง มีความก้าวหน้า การเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง การมีผู้บังคับบัญชาที่มีความเมตตาและกรุณา การมีเพื่อนร่วมงานที่จริงใจ การได้รับสวัสดิการที่พอเพียง และการได้ รับความปลอดภัยจากการทำงาน ถ้าคนทำงานได้รับสิ่งต่างๆ ดังกล่าว อย่างบ่อยครั้งและต่อเนื่อง คนทำงานก็จะทำงานอย่างมีความสุข

ที่มา ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต. คุณภาพชีวิต การทำงาน และความสุข. สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล, 2555 (21-34)

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยมและพฤติกรรมมนุษย์

ค่านิยม

จวีวรรณ วรรณประเสริฐ (2552) กล่าวว่าค่านิยมคือสิ่งที่ยึดถือประจำใจ ช่วยตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำ อาจเป็นสิ่งที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในสังคมปรารถนา

พัทยา สายหู(2516) เห็นว่าสิ่งที่เป็นค่านิยมยึดถือปฏิบัติประจำใจช่วยให้ตัดสินใจในการเลือกตราบดีที่มนุษย์ต้องเลือกตัดสินใจ ในการกระทำอยู่ มนุษย์จึงต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่ทำจนชิน

พระมหาทองสุรีย์ สุริยโชโต(2553) กล่าวว่าค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนสนใจสิ่งที่ปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือสิ่งที่คิดว่าเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ และจะมีความสุขที่จะมีคนบูชา ยกย่องได้เป็นเจ้าของค่านิยมของสังคม จึงเป็นวิถีของการจัดภูมิแบบพฤติกรรมที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นแล้วยึดถือมาปฏิบัติตามสังคม

แฟรงเกิล (Framkel, 1997) ได้ให้คำจำกัดความว่า ค่านิยม เป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิต เมื่อบุคคลให้ค่านิยมต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว แสดงว่าเขาจะยึดถือสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ควรมี ควรทำและพยายามได้รับ ค่านิยมจะอยู่ในสมองและจิตใจของบุคคลเป็นมาตรฐานเฉพาะและนารักษาไว้ มนุษย์มีค่านิยมเป็นของตนเอง แม้จะไม่รู้ว่าสิ่งนั้นๆ เป็นค่านิยมก็ตาม ค่านิยมช่วยให้ตัดสินใจว่าสิ่งนั้นดีหรือเลวอย่างไร ค่านิยมเป็นเครื่องแสดงทิศทางของบุคคลอีกด้วย

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค พยายามอธิบายพฤติกรรมต่างๆ ของผู้บริโภค เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ว่าจะใช้อะไรเป็นหลักในการช่วยตัดสินใจว่าจะซื้อหรือไม่ซื้อสินค้าแต่ละชนิด และหากตัดสินใจซื้อ จะซื้อมากน้อยเท่าไร การศึกษาทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคมี 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Theory of Utility : TU) หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้มา ได้ใช้ ได้บริโภค หรือได้ประโยชน์จากสินค้าและบริการ ซึ่งการวัดความพึงพอใจ (Utility Measurement)

2. ทฤษฎีเส้นความพอใจเท่ากัน (indifference curve approach) เส้นความพอใจเท่ากัน (Indifference curve IC) คือเส้นที่แสดงถึงส่วนผสม (combination) ของสินค้า 2 ชนิด ที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจเท่าเทียมกันในระดับหนึ่ง

2.5 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ

แนวคิดของ Maslow จัดอยู่ในกลุ่มมนุษยนิยม ซึ่งมีทัศนคติในการมองมนุษย์ด้านที่ดีงาม โดยอธิบายว่ามนุษย์มีธรรมชาติใฝ่ดี สร้างสรรค์ความดี ปราศจากความเจ็บปวดทรมาน รู้จักคุณค่าในตนเอง รู้จักผิดชอบชั่วดี มีความรับผิดชอบในชีวิต ทุกสิ่งเกิดจากการเลือกของตนเอง ที่สำคัญคือมนุษย์มีความปรารถนาจะประจักษ์รู้จักตนเอง และความสามารถเฉพาะของตนเอง เพื่อใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ถ้ามนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการวิวัฒนาการแล้ว เขาก็จะพัฒนาไปสู่ความมั่งคั่ง ความเจริญของบุคลิกภาพและวุฒิภาวะเสมอ

Maslow เห็นต่างจากทฤษฎีบุคลิกภาพอื่นหลายทฤษฎีว่า ควรจะศึกษาจิตวิทยาจากบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี บุคลิกภาพมั่นคง ประสบความสำเร็จและมีความสุขในชีวิต เพื่อค้นหาคุณลักษณะของบุคลิกภาพที่ดีนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง มีแนวทางพัฒนาอย่างไร นอกจากนี้ในการศึกษาเรื่องคนนั้นต้องศึกษาคนทั้งคน ไม่ใช่ศึกษาแยกเป็นส่วนย่อยแล้วนำมาสรุปเป็นกฎเกณฑ์ หรือวิธีการบำบัด ซึ่งวิธีการนี้เสี่ยงต่อความผิดพลาดมาก

Maslow ระบุว่ามนุษย์จะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานไปยังระดับสูงสุด ขอบข่ายทฤษฎีของ Maslow จะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐาน 3 ข้อ คือ

- 1 มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด
- 2 ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ หรือเป็นลำดับขั้นความต้องการพื้นฐาน
- 3 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมนั้นๆ ต่อไป

พัฒนาการทางบุคลิกภาพ

ทฤษฎี Maslow's Hierarchy of needs Theory แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic needs) ซึ่งมีพลังมากที่สุดเพราะเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตัวอย่างเช่น ความต้องการอากาศ

อาหาร ยารักษาโรค หากความต้องการขั้นแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองก็ยากที่จะพัฒนาสู่ขั้นอื่นๆ ได้

- **ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and security needs)** ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดเมื่อขั้นแรกได้รับการตอบสนอง ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการที่จะรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง หากไม่ได้รับการตอบสนองหากไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดความรู้สึกหวาดกลัว ผวา รู้สึกไม่มั่นคง
- **ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ (Belonging and love needs)** เมื่อ 2 ขั้นแรกได้รับการสนองความต้องการแล้ว มนุษย์จะสร้างความรักและความผูกพันกับผู้อื่น
- **ขั้นที่ 4 ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem needs)** แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่
 1. ความต้องการนับถือตนเอง (Self-respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถและความสำเร็จ มีความเคารพนับถือตนเอง
 2. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem from others) คือ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ การยอมรับยกย่องจากผู้อื่น
- **ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะเข้าใจประจักษ์ตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)** เป็นความต้องการเพื่อตระหนักรู้ความสามารถของตนกับประพฤติปฏิบัติตนตามความสามารถ และสูงสุดความสามารถ โดยพึ่งเล็งประโยชน์ของคนอื่นและของสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ

2.6 ทฤษฎีบัญชีครัวเรือน

บัญชีครัวเรือน คือ การแสดงหรือบันทึกจำนวนเงิน รับ - จ่าย ประจำวันของ ครัวเรือน โดยแสดงวัน เดือน ปี □ รายการรับ - จ่าย และ จำนวนเงินบัญชีครัวเรือนมีทั้งแบบบันทึก ง่ายและแบบบันทึกที่ซับซ้อน เช่น การข้อมูลครัวเรือนในการจัดทำแผนแม่ □ บทชุมชน ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ □ การเกษตรให้ □ การสนับสนุนโดยขอความร่วมมือจากเกษตรกร ให้นำบันทึกบัญชีครัวเรือน

บัญชีครัวเรือนเป็นหนึ่งในกรณ มนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความพอประมาณมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันมาถือปฏิบัติในชีวิตประจำวันจากระดับปัจเจกชนสูง ระดับ ชุมชนผ่านกระบวนการแผนแม่บทชุมชน โดยมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรและพัฒนา มาเป็นบัญชีของหมู่บ้านและชุมชน(ระดับตำบล) จากบัญชีรายรับ รายจ่ายต่างๆ เหล่านี้

ทำให้เห็นปัญหาต่างๆ ในชุมชน เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง ต้นทุนการผลิตสูง รายได้ ภาคเกษตรและนอก ภาคเกษตรต่ำ เมื่อชุมชนเห็นปัญหาจึงร่วมกันจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน และความยากจน เช่น แผนการเงิน – การออม หรือธนาคารชุมชน แผนวิสาหกิจชุมชน แผนการ ตลาด เป็นต้น หลักจากนั้นชุมชนจึงนำไปสู่ การปฏิบัติ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร, 2548 : 1)

การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันของครัวเรือน โดยมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบรายรับ รายจ่ายและหนี้สินของครัวเรือน

รายรับ เป็นเงินหรือของมีค่าที่ ครัวเรือนได้รับจากการประกอบอาชีพหรือ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยน เช่น เงินเดือน ดอกเบี้ยจากเงินฝากธนาคาร รายได้จากการ ขายสิ่งของเหลือใช้ เป็นต้น

หนี้สิน เป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากแหล่งภายนอกโดยมีภาระที่ต้องชดใช้คืนในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคารการกู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน การรับเงินช่วยเหลือ ต่างๆ ที่ต้องใช้คืนภายในระยะเวลาที่กำหนดการซื้อเงินผ่อน การเช่าซื้อและการซื้อสินทรัพย์เป็นเงินเชื่อ เป็นต้น

รายจ่ายเป็นเงินหรือของมีค่าที่จ่ายออกไปไปเพื่อให้ได้สิ่งของหรือบริการ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าอาหาร เป็นต้น

2. ทำให้ทราบว่าจำนวนเงินคงเหลือของครัวเรือนเท่าใดในแต่ละวัน

3. นำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการเงิน จัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย และวางแผนการใช้จ่ายว่ารายจ่ายใดมีความจำเป็น รายจ่ายใดไม่มีความจำเป็นสามารถตัดออกได้

เงินรายได้ของครอบครัวนั้นควรแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ใดเป็นรายจ่ายของครอบครัว ซึ่งรายจ่ายจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการใช้จ่ายของสมาชิกในครัวเรือน ถ้าสมาชิกในครัวเรือนประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยใช้สิ่งต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า ก็จะทำให้รายจ่ายของครัวเรือนครัวเรือนลดลง

นอกจากนี้ หัวหน้าครัวเรือนควรแบ่งเงินส่วนหนึ่งนำไปฝากธนาคารทุก ๆ เดือน เพื่อเก็บไว้เป็นเงินออม ไว้ใช้จ่ายยามจำเป็น

บัญชีครัวเรือนสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ แต่อย่างน้อยต้องมีการบันทึก รายรับ รายจ่าย ปกติเป็นตาราง 5 ช่อง ประกอบด้วย ช่องแรกวัน เดือน ปี เพื่อบันทึกวันที่ เกิดรายการ นั้น ช่องที่สอง รายการเพื่อบันทึกเหตุการณ์ ช่องที่สาม รายรับ เพื่อบันทึกจำนวนเงินที่ได้รับ ช่องที่สี่รายจ่าย เพื่อบันทึกจำนวนเงิน ที่จ่ายออกไป และช่องสุดท้าย ยอดคงเหลือ เป็นช่องสรุป ยอดเงินคงเหลือในแต่ละวัน (นภาพร ลิขิตวงศ์จร, 2550 : 26)

2.6 ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไป

อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมี เงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

หลักการทั้ง 3 ด้านภายใต้ 2 เงื่อนไขนี้ นำมาประยุกต์ในระดับและกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้ (การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ :1-27)

- ในระดับบุคคลและครอบครัว เริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้ วิชาการ และทักษะต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ พร้อมทั้งเสริมสร้าง คุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่า ของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับ ระบบนิเวศอย่างสมดุล เพื่อจะได้ละเว้นการ ประพฤติมิชอบ ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ให้ เกื้อกูล แบ่งปัน มีสติยังคิดพิจารณาอย่างรอบคอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจหรือกระทำการใดๆ จนกระทั่งเกิดเป็น ภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความ มีเหตุผล พอเหมาะ พอประมาณกับสถานภาพ บทบาท และหน้าที่ของแต่ละบุคคลในแต่ละ สถานการณ์ แล้วเพียรฝึกปฏิบัติเช่นนี้จนสามารถทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเองได้ และเป็นที่ยัง ของผู้อื่นได้ในที่สุด

- ระดับชุมชน ชุมชนพอเพียง ประกอบด้วย บุคคลและครอบครัวต่างๆ ที่ใฝหา ความก้าวหน้าบนพื้นฐานของปรัชญาแห่งความพอเพียง คือมีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถพึ่งตนเองได้บุคคลเหล่านี้มารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ใน ชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ บุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวม และความก้าวหน้าของคน

อย่างมีเหตุผลโดยอาศัยสติ ปัญญา ความสามารถของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริตอดกลั้นต่อกรกระทบกระทั่ง ขยันหมั่นเพียร และมีความเชื่อเพื่อเพื่อแผ้วช่วยเหลือแบ่งปันกันระหว่างสมาชิกชุมชน จนนำไปสู่ความสามัคคีของคนในชุมชนซึ่งเป็นความคึกคักที่ดีของชุมชน จนนำไปสู่การพัฒนาของชุมชนที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จนกระทั่งการพัฒนาไปสู่เครือข่ายระหว่างชุมชนต่างๆ

- ระดับประเทศ นักธุรกิจพอเพียงจะคำนึงถึงความมั่นคงและยั่งยืนของการดำเนินธุรกิจมากกว่าการแสวงหาผลประโยชน์ระยะสั้น ฉะนั้น จึงต้องมีความรอบรู้ในธุรกิจที่ตนดำเนินการอยู่ และมีการศึกษาข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลาเพื่อสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีความรอบคอบในการตัดสินใจในแต่ละครั้งเพื่อป้องกันข้อบกพร่องเสียหายต่างๆ ไม่ให้เกิดขึ้น และต้องมีคุณธรรม คือมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ ไม่ผลิตหรือค้าขายสินค้าที่ก่อโทษหรือสร้างปัญหาให้กับคนในสังคมสิ่งแวดล้อม มีความขยันหมั่นเพียรอดทนในการพัฒนาธุรกิจไม่ให้ความบกพร่องและก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การปรับปรุงสินค้าและคุณภาพให้ทันกับความต้องการของตลาดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและในขณะเดียวกันต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและระบบนิเวศในทุกขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจโดยการรักษาสมดุลในการแบ่งปันผลประโยชน์ของธุรกิจในระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ อย่างสมเหตุสมผลตั้งแต่ผู้บริโภค พนักงาน บริษัทคู่ค้า ผู้ถือหุ้น และสังคมวงกว้าง รวมถึงสิ่งแวดล้อม

- ในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องเริ่มต้นสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลก่อนโดยตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการเป็นผู้ให้บริการแก่สังคมและร่วมสร้างเสริมสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมและอยู่ร่วมกันกับระบบนิเวศได้อย่างสมดุล มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีสติยั้งคิด ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่พื้นฐานของความมีเหตุผล พอประมาณกับศักยภาพและสถานภาพของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ และหมั่นเสริมสร้างความรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อจะได้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การเตรียมนโยบาย แผนงาน หรือโครงการต่างๆ ต้องสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการพัฒนาทำร้ายความสมดุลในด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นพร้อมๆ กับการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยมุ่งให้ประชาชน/ชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด เจ้าหน้าที่รัฐไม่ควรสั่งการหรือชี้นำประชาชน/ชุมชนมาก

เกินไป แต่ควรสนับสนุนให้ประชาชน/ชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเอง กำหนดทิศทาง การพัฒนา หรือแผนงาน กิจกรรมที่ยืนอยู่บนขาตนเองพึ่งพาตนเองได้ แล้วให้เจ้าหน้าที่มาช่วยสนับสนุนให้ แผนงาน กิจกรรมนี้เป็นจริงขึ้นมา ตามหลักการพัฒนา “ช่วยเหลือประชาชน/ชุมชนเพื่อให้เขา ช่วยเหลือตัวเองได้”

2.7 ทฤษฎีความคาดหวัง

ความหมายของความคาดหวัง

ซิฆนุกร พรภาณวิษญ์ (2540:6) อธิบายว่า ความคาดหวังหมายถึง ความรู้สึก ความ คิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่น ที่ คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ ตนต้องการ หรือคาดหวังเอาไว้

พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด (Oxford Advanced Learner's Dictionary:2000) ได้ให้ ความหมายของความคาดหวัง เป็นความเชื่อ เป็นความรู้สึกนึกคิด ของบุคคลที่คาดการณ์ ล่วงหน้า ต่อบางสิ่งบางอย่างว่า ควรจะเป็น หรือควรจะเป็น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540:18) ได้กล่าวถึง ความคาดหวังของผู้รับบริการว่า เมื่อผู้รับบริการมาติดต่อบงค์กรหรือ ธุรกิจบริการใดๆ ก็มักจะคาดหวังว่า จะได้รับการบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ให้บริการจำเป็นต้อง จะต้องรับรู้ และเรียนรู้เกี่ยวกับ ความคาดหวังพื้นฐาน และรู้จักสำรวจ ความคาดหวังเฉพาะของ ผู้รับบริการ เพื่อสนองบริการที่ตรงกับ ความคาดหวัง ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ หรืออาจเกิดความประทับใจขึ้นได้หากการบริการนั้นเกินความ

สิริวรรณ อัครกุล (2528:1) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของ มนุษย์เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ แต่มีบทบาทสำคัญต่อ พฤติกรรมของบุคคล

เคลย์ (Clay. 1988:252) ได้กล่าวถึง ความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ว่า เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดี เป็นความมุ่งหวังที่ดีงาม เป็นระดับหรือค่าความน่าจะเป็นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่หวังไว้

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของวิกเตอร์วรูม (Vroom) มีองค์ประกอบของทฤษฎีที่สำคัญคือ (อัญชลี อำนวรุฬหาวณิช. 2539:53)

- Valence หมายถึง ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์
- Instrumentality หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีทางที่จะไปสู่ความพึงพอใจ
- Expectancy หมายถึง ความคาดหวังในตัวบุคคลนั้นๆบุคคลมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้น จึงพยายามค้นหาหรือ กระทำด้วย วิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วก็ตามความคาดหวังของบุคคล จะได้รับความพึงพอใจ ขณะเดียวกันก็คาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นเรื่อยๆ

พาราสุมาน, ไชธมอล และแบร์รี (Parasuraman , Zeithmal and Berry. 1990)

ได้ระบุถึงปัจจัยหลักที่มีผลต่อความคาดหวังของผู้บริการแบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่

- 1 การได้รับการบอกเล่า คำแนะนำจากบุคคลอื่น
- 2 ความต้องการของแต่ละบุคคล
- 3 ประสบการณ์ในอดีต
- 4 ข่าวสารจากสื่อ และ จากผู้ให้บริการ
5. ราคา

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง คือความรู้สึกความต้องการที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปจนถึงอนาคตข้างหน้า เป็นการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะมากกระทบต่อ การรับรู้ของเรา โดยใช้ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นตัวบ่งบอกลักษณะความคาดหวังความคาดหวังเป็นตัวบ่งชี้แห่งความสำเร็จซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกการกระทำไว้ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะ และความแตกต่าง ของแต่ละบุคคล และ สภาพแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมาได้

เกตเซนและคณะ(Getzels ;et al 1974 : 132) ได้กล่าวไว้ว่า "ความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกันเพราะคนเราต่างก็มีความคิดและความต้องการแตกต่างกัน"

วูม (Vroom1964 : 103) ได้มีมติฐานความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากการตัดสินใจเลือกกระหว่างทางเลือกต่างๆ โดยพฤติกรรมเหล่านั้นมีระบบ มีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางจิตใจได้แก่ การรับรู้ ความเชื่อ เจตคติ โดยเกิดจากแรงจูงใจ

ศรินิത്യ (2521 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมทางสังคมของบุคคลจึงแตกต่างกัน ตามที่บุคคลได้กำหนดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่ง ความรู้สึกนึกคิดหรือคาดการณ์นั้นๆ ประเมินโดย มาตรฐานของ ตนเองเป็นเครื่องวัดความคาดการณ์ของแต่ละบุคคล

การกำหนดความคาดหวัง

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล (2540:11) กล่าวถึงการกำหนดความคาดหวังตาม ความคิดของเดอซีโค ว่าการกำหนดความคาดหวังของบุคคล นอกจาก ขึ้นอยู่กับ ระดับความ ยากง่ายของงานแล้ว ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาในครั้งนั้นๆด้วยดังที่ เดอซีโค ได้กล่าว ไว้ว่า การที่บุคคลเคย ประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นๆมาก่อน ก็จะกำหนดความคาดหวัง ในการทำงาน ในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงกับ ความสามารถจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกัน ข้ามระดับความคาดหวังต่ำลงมา เพื่อป้องกันมิให้ตนเกิดความรู้สึกล้มเหลว จากการที่วางระดับ ความคาดหวังไว้สูงกว่าความสามารถจริง

สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540 : 12) ได้สรุปความคาดหวังไว้ว่า การที่บุคคลจะกำหนด ความคาดหวังของคนนั้นจะต้องประเมินความเป็นไปได้ด้วย ทั้งนี้เพราะความคาดหวังเป็น ความรู้สึกนึกคิด และคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้นๆ อาจจะเป็นรูปธรรม หรือนามธรรม ก็ได้ความรู้สึกนึกคิด หรือคาดการณ์นั้นๆ จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดย มาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคล แม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็น รูปธรรม หรือนามธรรมชนิดเดียวกัน ก็อาจจะแตกต่างออกไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจ และการเห็นคุณค่าความสำเร็จของสิ่งนั้นๆ การที่บุคคลจะทุ่มเทความ พยายามในการทำงานมากน้อยแค่ไหน จึงขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 อย่าง คือระดับความเข้มข้นของ ความต้องการรางวัลนั้น และความคาดหวังของบุคคลนั่นเองที่จะมองว่ามีความเป็นไปได้มาก น้อยเพียงใดในการได้รับการตอบสนองของความต้องการในสิ่งนั้น ถ้าเห็นว่ารางวัลที่จะได้จาก ความ พยายามนั้นมีคุณค่ากับตนมาก และเป็นไปได้สูง บุคคลก็จะทุ่มเทความสามารถให้มากขึ้น แต่ถ้า คิดว่าความเป็นไปได้มีน้อย หรือรางวัลที่ได้น้อย ก็จะไม่พยายามเพราะคิดว่าเป็นการลงทุนที่ไม่ คู้มูลค่าปัจจัยกำหนดความคาดหวัง

พัชรี มหาลาภ(2538 : 14) ปัจจัยที่กำหนดความคาดหวังมี 3 ประการ ได้แก่

1. กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อม ความคาดหวังและการแสดงออกจึงแตกต่างกัน เพราะความคิดความต้องการของแต่ละ บุคคลเน้นแตกต่างกัน

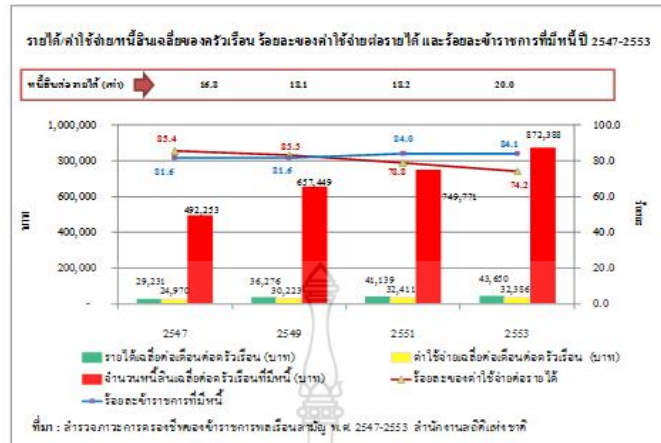
2. ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงาน และประสบการณ์ที่ผ่านมาในครั้งนั้นๆ กล่าวได้ว่าถ้าบุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นมาก่อน ก็จะทำให้มีการกำหนดระดับความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามจะกำหนดความคาดหวังลงมา ก็เพื่อป้องกันมิให้เกิดความรู้สึกล้มเหลวจากระดับความคาดหวังที่ตั้งไว้สูงกว่าความสามารถจริง

3. ขึ้นอยู่กับการประเมินความเป็นไปได้ เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิดและการคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้นๆอาจเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้จะเป็นการประเมินค่า โดยมีมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดของแต่ละบุคคล ซึ่ง การประเมินค่าของแต่ละคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งชนิดเดียวกัน ก็อาจแตกต่างกันได้ ด้วยขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจการให้คุณค่าแก่สิ่งนั้นๆ ของแต่ละบุคคล จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังของมนุษย์คาดหวังเกิดจากสภาพแวดล้อมที่บุคคลได้รับกับความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรม ที่แตกต่างกันออกไป ตามความรู้ ประสบการณ์และความต้องการ แล้วบุคคลจะตัดสินใจ

2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ

สำนักงานคณะกรรมการที่รับผิดชอบงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเห็นถึงปัญหาที่คุกคามคุณภาพชีวิตของข้าราชการพลเรือนสามัญ ไม่ว่าจะเป็นการเป็นหนี้เพิ่มสูงขึ้น ภาวะความเครียดจากการทำงาน ภาระงานที่เพิ่มขึ้น วัฒนธรรมการทำงานร่วมกันลดน้อยลง จึงได้ร่วมมือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ ทุก 2 ปี

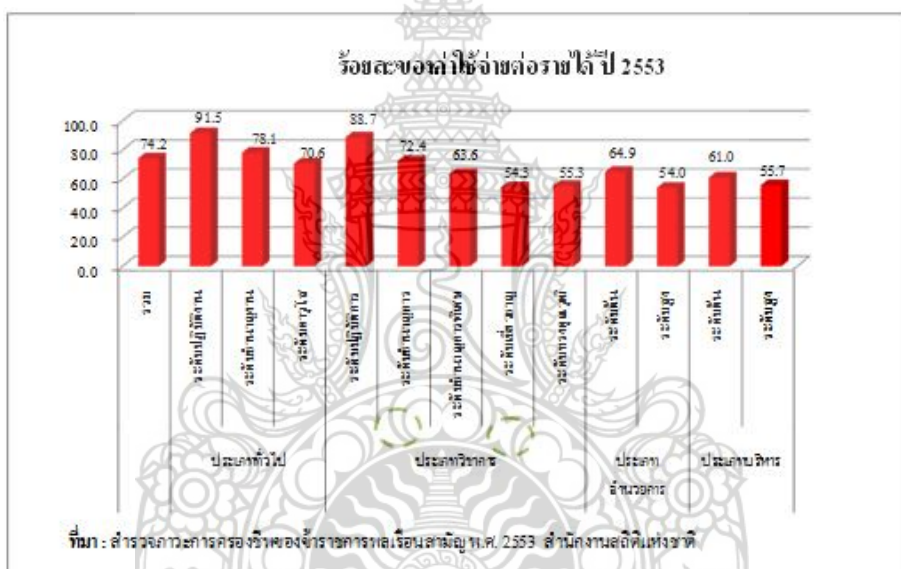

ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่า ในปี 2553 ครอบครัวยุทธข้าราชการที่มีหนี้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 81.6 ใน ปี 2547 เป็นร้อยละ 84.1 ในปี 2553 แม้ว่าจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นไม่มากเท่าใดนัก แต่มูลค่าหนี้สินของข้าราชการที่มีหนี้ เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว คือจาก 492,253 บาทในปี 2547 เพิ่มขึ้นเป็น 872,388.- บาทในปี 2553 ทั้งนี้เนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผ่านมามีอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งมีโอกาสในการก่อหนี้บัตรเครดิต และการสร้างสินเชื่อบุคคลมากขึ้น จึงเป็นแรงจูงใจให้ข้าราชการเป็นหนี้มากขึ้น

หากพิจารณาถึงความจำเป็นของข้าราชการที่กู้เงินมาใช้หนี้มากกว่าครึ่งหนึ่ง หรือร้อยละ 56.4 ของข้าราชการที่มีหนี้สินจากการกู้เงินเพื่อมาใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ร้อยละ 15.2 นำมาซื้อหรือซ่อมแซมยานพาหนะ ร้อยละ 13.3 เพื่อใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค ร้อยละ 5.8

นำมาลงทุนในธุรกิจครอบครัว แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีเพียงร้อยละ 3.9 เท่านั้นที่กู้มาเพื่อการศึกษา แต่อย่างไรก็ดีปัญหาหนี้สินของข้าราชการไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนหนี้เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการชำระหนี้ด้วย ตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้คือ สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ ซึ่งได้จากการนำหนี้สินทั้งหมดของครัวเรือนมาหารด้วยรายได้ในแต่ละครัวเรือนของครอบครัว จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าครัวเรือนข้าราชการมีแนวโน้มความสามารถในการชำระหนี้ถดถอย คือ จากที่มีหนี้สินมากกว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือน 16.8 เท่า ในปี 2547 ปริมาณหนี้สินปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 20 เท่า ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในปี 2553

เมื่อเปรียบเทียบรายได้ และค่าราชการในแต่ละตำแหน่ง จะเห็นได้ว่า ครอบครัวข้าราชการระดับปฏิบัติงานเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพมากที่สุดคือมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงถึงร้อยละ 91.5 รองลงมาเป็นกลุ่มประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 88.7 เพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ ข้าราชการกลุ่มนี้จำเป็นต้องนำเงินอนาคตมาใช้จ่าย หรือมีการก่อหนี้ตั้งแต่อายุน้อย ในขณะที่ครัวเรือนของข้าราชการประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ผู้อำนวยการ ผู้บริหารมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ไม่เกินร้อยละ 65

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้รัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา จึงจัดให้มีนโยบายยกระดับคุณภาพของชีวิตประชาชน หนึ่งในนโยบายด้านนี้ ได้แก่ การปรับโครงสร้างหนี้ รวมทั้งนโยบายการปรับค่าจ้างให้แก่แรงงานไม่น้อยกว่า 300.- บาท และผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญา

ตรีมีรายได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 15,000.- บาท ซึ่งได้ดำเนินงานในกลุ่มราชการเป็นกลุ่มแรก เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถึงแม้จะเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ก็เป็นบุคลากรที่สำคัญที่ทำให้กลไกภาครัฐของประเทศสามารถขับเคลื่อนไปได้ฉะนั้นการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการ น่าจะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ข้าราชการทั้งหลายปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเมินผลของสมาชิกครูในระบบสหกรณ์

ปัญหาหนี้สินของบุคลากรทางการศึกษา หรือ ครูทั่วประเทศ นับเป็นเรื่องที่ทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศให้ความสนใจมาโดยตลอด เท่าที่ผ่านมาผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมได้แก่ เปลี่ยนเจ้าหนี้ให้ใหม่ หาช่องทางการลดอัตราดอกเบี้ยลงหรือขยายเพิ่มต้นเงินกู้ให้สูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสำเร็จเสร็จสิ้น จนเวลาล่วงเลยนับสิบปี จำนวนหนี้ของครูดูเหมือนจะพอกพูนสูงขึ้นตามระยะเวลาส่วนทางกับอายุงานที่นับวันมีแต่จะลดน้อยถอยลง อีกทั้งช่องทางการเป็นหนี้ก็เพิ่มมากขึ้นประชิดติดตามครูเหมือนเงาตามตัวอีกด้วย

ปัจจุบันพบว่าแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ ๆ ของครูทั่วประเทศมาจากหลาย ๆ แหล่ง อันได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ , สินเชื่อโครงการพัฒนาชีวิตครูฯ ผ่านธนาคารออมสิน , สินเชื่อโครงการกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา , โครงการเงินกู้ ช.พ.ค.ต่าง ๆ และแหล่งที่สามารถสร้างหนี้ได้ง่ายที่สุดอย่างบัตรเครดิต และกู้ยืมหนี้นอกระบบ เป็นต้น

ผลการประเมินภาระหนี้สินของสมาชิกครูในระบบสหกรณ์

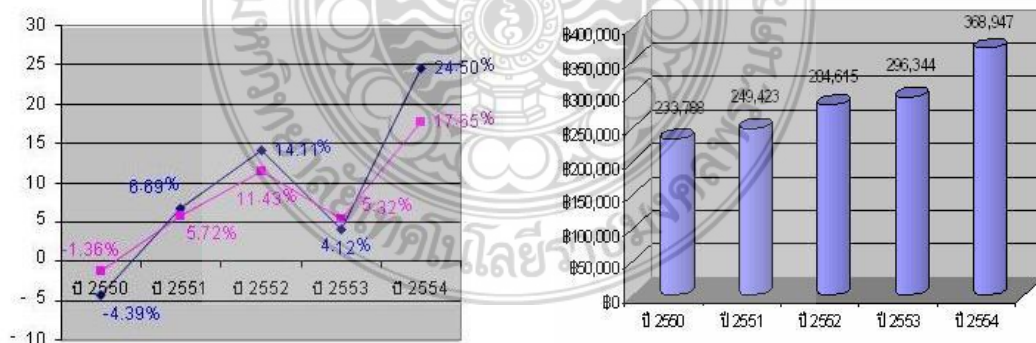
จากข้อมูลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในรอบปี 2554 จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีจำนวนทั้งสิ้น 115 แห่ง สามารถตรวจสอบบัญชีและรับรองงบการเงินได้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 จำนวน 109 แห่ง มีจำนวนสมาชิกโดยรวมทั้งประเทศ 7.21 แสนคน การกระจายตัวของสมาชิกอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงสุด ร้อยละ 31.40 รองลงมาได้แก่ภาคเหนือ ร้อยละ 25.86 ส่วนใหญ่สมาชิกกว่าครึ่งก่อนนี้ผูกพันกับสหกรณ์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 4.21 และร้อยละ 95.79 ของหนี้คงเหลือสิ้นปีตามลำดับ ทั้งนี้มีลูกหนี้คงเหลือ 490,124 ราย คิดเป็นมูลค่า 4.08 แสนล้านบาท หากเปรียบเทียบการเป็นหนี้ต่อรายสมาชิกมีหนี้สินกับสหกรณ์เฉลี่ยรายละ 833,135 บาท โดยสหกรณ์คิดดอกเบี้ยตามระเบียบที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 5.00 - 7.75 ต่อปี

ภาค	จำนวนหนึ่งเดือนเหลือสิ้นปี (ล้านบาท)					รวม	หนี้เงินกู้เฉลี่ยต่อราย (บาท)
	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (คน)	ลูกเงิน (ภายใน 1 ปี)	สามัญ (3 - 5 ปี)	พิเศษ (มากกว่า 5 ปี)		
กรุงเทพและปริมณฑล	9	85,504	674.61	21,392.18	4,318.08	26,384.87	53,833.05
ภาคกลาง	6	31,986	803.97	16,582.08	576.31	17,962.36	36,648.60
ภาคตะวันตก	8	39,494	440.11	17,436.55	2,739.04	20,615.70	42,062.21
ภาคตะวันออก	9	44,026	505.98	20,061.42	2,483.26	23,050.66	47,030.26
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	37	226,578	11,958.31	100,048.83	49,664.26	161,671.40	329,858.16
ภาคใต้	14	107,350	2,108.56	42,831.03	8,100.54	53,040.13	108,217.78
ภาคเหนือ	26	186,580	715.46	93,645.17	11,254.13	105,614.76	215,485.80
รวม	109	721,518	17,207.00	311,997.26	79,135.62	408,339.88	833,136.86

ข้อมูลการให้สินเชื่อในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554) แสดงการก่อกำเนิดของสมาชิกครูเพิ่มขึ้นจาก 233,788 ล้านบาทในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 368,947 ล้านบาทในปี 2554 อัตราการเพิ่มขึ้นจากปี 2550 – 2554 เท่ากับร้อยละ 57.81 หรือคิดโดยเฉลี่ยสหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้สมาชิกในรอบปี 2554 มีมูลค่า 30,745 ล้านบาท ต่อเดือน หากพิจารณาเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นของการจ่ายเงินกู้ระหว่างปีและการรับชำระหนี้คืนจากสมาชิกพบว่าแนวโน้มการจ่ายเงินกู้เพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2554 อีกทั้งปริมาณการจ่ายเงินกู้ในรอบ 5 ปีก็เพิ่มจำนวนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ผลปรากฏตามรูปกราฟที่แสดง)

แสดงการเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้น
ของการจ่ายเงินกู้และการชำระคืน

แสดงการจ่ายเงินกู้ในรอบ 5 ปีของส.อ.ครู
หน่วย : ล้านบาท

----- อัตราการเพิ่มขึ้นของการจ่ายเงินกู้รวม

----- อัตราการเพิ่มขึ้นของการชำระคืนเงินกู้รวม

ด้านการใช้เงินกู้สมาชิกครูส่วนใหญ่นำไปชำระหนี้สินเดิมในสหกรณ์และหนี้สินภายนอก ร้อยละ 29.69 รองลงมา นำไปใช้เพื่อก่อสร้าง ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ร้อยละ 13.43 ที่เหลือนำไปใช้จ่ายในครอบครัว ร้อยละ 9.81 ซื้อมีบ้านพร้อมที่ดิน ยานพาหนะและอื่น ๆ ร้อยละ 14.38 เมื่อกระจายตามภาคพบว่า สมาชิกครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกู้เงินกับสหกรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ หากพิจารณาคุณภาพของสินเชื่อ สิ้นปีพบว่าหนี้เสียโดยคุณภาพเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ในระบบสหกรณ์ครู จำนวน 942.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.23 ของสินเชื่อรวม ในจำนวนลูกหนี้ดังกล่าวข้างต้นได้สำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้แล้วจำนวน 346.80 ล้านบาท

ในความเป็นจริงแล้วครูก็ไม่ต่างจากสมาชิกของกลุ่มราชการอื่น ที่ตกอยู่ภายใต้กระแสการบริโภคนิยมที่ต้องการเป็นผู้ถูกมองว่าเป็นคนมีระดับ ทั้งที่ปัจจุบันอาจมีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย แต่การที่จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและปริมาณเงินในระบบที่มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ จึงเป็นช่องทางให้ทั้งเงินกู้และวงการค้าชำระหนี้มีการขยายออกไปอย่างมากแทบจนเกินกำลังของผู้กู้ นอกจากนี้จำนวนเงินในระบบของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่มีมูลค่ามหาศาล ยังเป็นแรงจูงใจให้กับผู้แสวงหาผลประโยชน์เข้ามาแทรกแซงช่องว่างของระบบสหกรณ์ ดังเช่นกรณีของครูที่กำลังเป็นข่าวเด่นประเด็นร้อนอยู่ในขณะนี้ โดยสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนหนึ่งนำเงินของสหกรณ์หรือบางแห่งก็ไปกู้ยืมจากภายนอก เพื่อนำไปลงทุนโดยทำสัญญาซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลกับบริษัทเอกชน ซึ่งอ้างว่าได้รับโควตาจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่เสี่ยงต่อการสร้างความเสียหายให้กับสหกรณ์ เนื่องจากสลิปไปในทางเอื้อผลประโยชน์ต่างตอบแทนให้กับกลุ่มบริษัทดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการสหกรณ์ฯ (บางแห่ง) ทำการตกลงชำระเงินจ่ายค่าของสลากให้กับบริษัทไปก่อนโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน การดำเนินธุรกิจดังกล่าวไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 (1) และไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายกับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจนี้แล้วหลายแห่งเป็นมูลค่ารวมกว่า 25,000 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างความร่วมมือกันช่วยคลี่คลายปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมาชิกกลุ่มอาชีพครูเป็นตัวอย่างส่วนหนึ่งของ กลุ่มอาชีพรับข้าราชการที่มีการก่อหนี้สินในระบบสหกรณ์ที่ค่อนข้างสูง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ควรนิ่งนอนใจ ควรหันมาร่วมมือช่วยกันดูแลแก้ไขเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งสำหรับตัวสมาชิกเองก็ต้องปฏิบัติตนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน เห็นว่าวิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้นที่จะทำให้สมาชิกมีหนี้สินน้อยที่สุดคือ สมาชิกต้อง

พยายามกำกับการใช้จ่ายของตนเองให้สมดุลกับรายได้ ลดความฟุ่มเฟือยลง ก่อนตัดสินใจซื้อสิ่งใดต้องคำนึงถึงความจำเป็นหรือประโยชน์ที่คุ้มค่า อีกทั้งหากรู้จักทำบัญชีควบคุมเงินรับ - จ่ายในครอบครัว ก็จะช่วยสร้างเสริมให้ตนเองมีวินัยทางการเงินมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาแบบสำรวจเชิงวิเคราะห์ (Analytical Survey method) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาและการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ โดยวิธีการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม

3.1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายงานวิทยานิพนธ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูล และเป็นข้ออ้างอิงประกอบการศึกษา

3.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ซึ่งเป็นข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน กรมราชองครักษ์ สอนจิตรลดา และ สนามเสือป่า ณ วันที่ 1 มกราคม 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 262 นาย ในครั้งนี้มีจำนวนหลักร้อยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ (ร้อยละ) ประชากรในครั้งนี้ใช้ประชากรจำนวน 40 นาย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 1 ชุด โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – List) ประกอบด้วยข้อมูลส่วนต่าง ๆ ได้แก่ เพศ และ วุฒิทางการศึกษา ของ นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาวะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน ของ นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์

**ตอนที่ 3 ผลกระทบที่มีต่อภาระหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด
กรมราชองครักษ์**

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

- รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.5 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง 11 – 20 กุมภาพันธ์ 2558 รวมระยะเวลา 10 วัน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.6.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
- 3.6.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
- 3.6.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 3.6.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดหมายของการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้กรอกแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่าย ภาระหนี้สิน แหล่งเงินกู้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล กับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของนายทหารชั้นประทวน โดยการวิเคราะห์รูปแบบตารางไขว้ ใช้สถิติการทดสอบไคว์สแควร์ (Chi-Square test)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ ผู้ศึกษา ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้ศึกษาแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสภาวะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

เพื่อความเข้าใจในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาขออธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N = จำนวน

X = ค่าสถิติ Chi-Square

Sig. = ค่า p-value

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้ครอบครัวต่อเดือน รายจ่ายครอบครัวต่อเดือน จำนวนหนี้สิน และการทำบัญชีครัวเรือน รายงานผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (N = 40)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	27	67.5
หญิง	13	32.5
<u>อายุ</u>		
18 – 30 ปี	4	10.0
31 – 40 ปี	17	42.5
41 – 50 ปี	12	30.0
51 – 60 ปี	7	17.5
<u>ชั้นยศ</u>		
ส.ต. - ส.อ., จ.ต. - จ.อ.	13	32.5
จ.ส.ต. - จ.ส.อ., พ.อ.ต - พ.อ.อ., พ.จ.ต. - พ.จ.อ.	23	57.5
จ.ส.อ.(พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.)	4	10.0
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	6	15.0
สมรส	31	77.5
หม้าย	3	7.5
<u>จำนวนบุตร</u>		
1 คน	7	17.5
2 คน	15	37.5
3 คน	5	12.5
ไม่มีบุตร	13	32.5

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้ครอบครัวต่อเดือน</u>		
8,000 - 15,000 บาท	5	12.5
15,001 - 25,000 บาท	20	50.0
25,001 - 30,000 บาท	9	22.5
30,001 บาทขึ้นไป	6	15.0
<u>รายจ่ายครอบครัวต่อเดือน</u>		
0 - 5,000 บาท	3	7.5
5,001 - 8,000 บาท	8	20.0
8,001 - 10,000 บาท	21	52.5
10,001 บาทขึ้นไป	8	20.0
<u>จำนวนหนี้สิน</u>		
0 - 50,000 บาท	2	5.0
50,001 - 100,000 บาท	14	35.0
100,001 - 500,000 บาท	19	47.5
มากกว่า 500,001 บาท	5	12.5
<u>การทำบัญชีครัวเรือน</u>		
เคยทำ	31	77.5
ไม่เคยทำ	9	22.5

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 มีชั้นยศ จ.ส.ต. – จ.ส.อ., พ.อ.ต – พ.อ.อ., พ.จ.ต. – พ.จ.อ. จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 สถานภาพสมรส จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 มีบุตร 2 คน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน

8,001 - 10,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 มีจำนวนหนี้สินรวม 100,001 - 500,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 และเคยทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสถานะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน

ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสถานะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน ประกอบด้วย แหล่งกั้มเงิน ความถี่ในการรับประทานอาหารนอกบ้าน ความถี่ในการทำบัญชีครัวเรือน และบุคคลที่ทำบัญชีครัวเรือน รายงานผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ปากฎผลดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสถานะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน (N = 40)

ข้อมูลอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งกั้มเงิน		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	0	0.0
สหกรณ์ออมทรัพย์	35	87.5
ธนาคารพาณิชย์	1	2.5
กองทุนหมู่บ้าน	3	7.5
ลิซซิ่ง	8	20.0
ญาติพี่น้อง	2	5.0
กู้นอกระบบ	1	2.5
ความถี่ในการรับประทานอาหารนอกบ้าน		
ไม่เคย	5	12.5
ทุกวัน	6	15.0
สัปดาห์ละวัน	25	62.5
สัปดาห์ละ 3-5 วัน	4	10.0

ตาราง 4.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสถานะหนี้สิน และพฤติกรรมการใช้เงิน (N = 40) (ต่อ)

ข้อมูลอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ความถี่ในการทำบัญชีครัวเรือน</u>		
ทุกวัน	5	12.5
1 ครั้ง / สัปดาห์	16	40.0
3 ครั้ง / สัปดาห์	10	25.0
ไม่เคย	9	22.5
<u>บุคคลที่ทำบัญชีครัวเรือน</u>		
ตนเอง	15	37.5
คู่สมรส	15	37.5
บุตร	1	2.5
ไม่เคยทำ	9	22.5

จากตาราง 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีแหล่งกู้ยืมเงิน คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 มีความถี่ในการรับประทานอาหารเช้าที่บ้าน คือ สัปดาห์ละวัน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 มีความถี่ในการทำบัญชีครัวเรือน คือ 1 ครั้ง / สัปดาห์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และบุคคลที่ทำบัญชีครัวเรือน คือ ตนเอง และคู่สมรส เท่ากัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ประกอบด้วย แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน และความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน รายงานผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน
(N = 40)

ข้อมูลอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
<u>แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต</u>		
มีแนวโน้ม	31	77.5
ไม่มีแนวโน้ม	9	22.5
<u>ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน</u>		
สามารถชำระได้หมด	31	77.5
ไม่สามารถชำระได้หมด	9	22.5
<u>ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน</u>		
ได้	30	75.0
ไม่ได้	10	25.0

จากตาราง 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 มีความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบันได้หมด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 และมีความคิดเห็นว่าบัญชีครัวเรือนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้ครอบครัวต่อเดือน รายจ่ายครอบครัวต่อเดือน จำนวนหนี้สิน และการทำบัญชีครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน รายงานผลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบไคว์สแควร์ (Chi-Square Test) ปรากฏผลดังตาราง 4.4 – 4.12 ดังนี้

ตาราง 4.4 การทดสอบไคร์สแควร์ ระหว่างเพศ กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไข ภาระหนี้สิน	เพศ (คน)			X	Sig.
	ชาย	หญิง	รวม		
แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต					
มีแนวโน้ม	19	12	31	2.422	.120
ไม่มีแนวโน้ม	8	1	9		
ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน					
สามารถชำระได้หมด	19	12	31	2.422	.120
ไม่สามารถชำระได้หมด	8	1	9		
ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน					
ได้	19	11	30	.950	.330
ไม่ได้	8	2	10		

จากตาราง 4.4 พบว่า เพศของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ($\chi^2 = 2.422$, Sig. = .120), ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($\chi^2 = 2.422$, Sig. = .120) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ($\chi^2 = .950$, Sig. = .330) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.5 การทดสอบไคร์สแควร์ ระหว่างอายุ กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไข ภาระหนี้สิน	อายุ (คน)					X	Sig.
	18-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	รวม		
แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต							
มีแนวโน้ม	3	12	11	5	31	2.009	.571
ไม่มีแนวโน้ม	1	5	1	2	9		

ความคิดเห็นต่อการแก้ไข ภาระหนี้สิน	อายุ (คน)				รวม	X	Sig.
	18-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี			
ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน							
สามารถชำระได้หมด	3	13	11	4	31	3.069	.381
ไม่สามารถชำระได้หมด	1	4	1	3	9		
ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน							
ได้	3	14	9	4	30	1.681	.641
ไม่ได้	1	3	3	3	10		

จากตาราง 4.5 พบว่า อายุของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ($X = 2.009$, Sig. = .571), ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($X = 3.069$, Sig. = .381) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ($X = 1.681$, Sig. = .641) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.6 การทดสอบไคว์สแควร์ ระหว่างชั้นยศ กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไข ภาระหนี้สิน	ชั้นยศ (คน)			รวม	X	Sig.
	1	2	3			
แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต						
มีแนวโน้ม	10	18	3	31	.024	.988
ไม่มีแนวโน้ม	3	5	1	9		
ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน						
สามารถชำระได้หมด	10	18	3	31	.024	.988
ไม่สามารถชำระได้หมด	3	5	1	9		
ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน						

ความคิดเห็นต่อการแก้ไข ภาระหนี้สิน	ชั้นยศ (คน)				X	Sig.
	1	2	3	รวม		
ได้	10	17	3	30	.040	.980
ไม่ได้	3	6	1	10		

หมายเหตุ 1 คือ ส.ต. - ส.อ., จ.ต. - จ.อ., 2 คือ จ.ส.ต. - จ.ส.อ., พ.อ.ต - พ.อ.อ., พ.จ.ต. - พ.จ.อ. และ 3 คือ จ.ส.อ.(พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.)

จากตาราง 4.6 พบว่า ชั้นยศของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ($\chi^2 = .024$, Sig. = .988), ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($\chi^2 = .024$, Sig. = .988) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ($\chi^2 = .040$, Sig. = .980) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.7 การทดสอบไคว์สแควร์ ระหว่างสถานภาพสมรส กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไข ภาระหนี้สิน	สถานภาพสมรส (คน)				X	Sig.
	โสด	สมรส	หม้าย	รวม		
<u>แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต</u>						
มีแนวโน้ม	5	23	3	31	1.182	.554
ไม่มีแนวโน้ม	1	8	0	9		
<u>ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน</u>						
สามารถชำระได้หมด	5	23	3	31	1.182	.554
ไม่สามารถชำระได้หมด	1	8	0	9		
<u>ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน</u>						
ได้	6	22	2	30	2.380	.304
ไม่ได้	0	9	1	10		

จากตาราง 4.7 พบว่า สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับความ คิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ($\chi = 1.182$, Sig. = .554), ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($\chi = 1.182$, Sig. = .554) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ($\chi = 2.380$, Sig. = .304) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.8 การทดสอบไคร์สแควร์ ระหว่างจำนวนบุตร กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไข ภาระหนี้สิน	จำนวนบุตร (คน)				รวม	X	Sig.
	1 คน	2 คน	3 คน	ไม่มี บุตร			
แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต							
มีแนวโน้ม	4	13	4	10	31	2.407	.492
ไม่มีแนวโน้ม	3	2	1	3	9		
ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน							
สามารถชำระได้หมด	5	13	3	10	31	1.751	.626
ไม่สามารถชำระได้หมด	2	2	2	3	9		
ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน							
ได้	6	12	2	10	30	3.921	.270
ไม่ได้	1	3	3	3	10		

จากตาราง 4.8 พบว่า สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับความ คิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ($\chi = 2.407$, Sig. = .492), ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($\chi = 1.751$, Sig. = .626) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ($\chi = 3.921$, Sig. = .270) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.9 การทดสอบไครส์แควร์ ระหว่างรายได้ครอบครัวต่อเดือน กับความคิดเห็นต่อการแก้ไข
ภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการ แก้ไขภาระหนี้สิน	รายได้ครอบครัวต่อเดือน (คน)					X	Sig.
	8,000- 15,000 บาท	15,001- 25,000 บาท	25,001- 30,000 บาท	30,001 ขึ้นไป	รวม		
<u>แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต</u>							
มีแนวโน้ม	3	17	8	3	31	4.795	.187
ไม่มีแนวโน้ม	2	3	1	3	9		
<u>ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน</u>							
สามารถชำระได้หมด	4	17	8	2	31	8.045	.045*
ไม่สามารถชำระได้หมด	1	3	1	4	9		
<u>ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน</u>							
ได้	5	15	6	4	30	2.222	.528
ไม่ได้	0	5	3	2	10		

จากตาราง 4.9 พบว่า รายได้ครอบครัวต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับ
ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต
($X = 2.407$, Sig. = .492) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
($X = 3.921$, Sig. = .270) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็น
ต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($X = 8.045$,
Sig. = .045) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.10 การทดสอบไครส์แควร์ ระหว่างรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน	รายจ่ายครอบครัวต่อเดือน (คน)					X	Sig.
	0 - 5,000 บาท	5,001 - 8,000 บาท	8,001 - 10,000 บาท	10,001 - 15,000 บาท	รวม		
<u>แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต</u>							
มีแนวโน้ม	1	6	19	5	31	6.445	.092
ไม่มีแนวโน้ม	2	2	2	3	9		
<u>ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน</u>							
สามารถชำระได้หมด	1	6	20	4	31	10.643	.014*
ไม่สามารถชำระได้หมด	2	2	1	4	9		
<u>ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน</u>							
ได้	2	6	16	6	30	.127	.988
ไม่ได้	1	2	5	2	10		

จากตาราง 4.10 พบว่า รายจ่ายครอบครัวต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ($X = 6.445$, Sig. = .092) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ($X = .127$, Sig. = .988) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($X = 10.643$, Sig. = .014) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.11 การทดสอบไครส์แควร์ ระหว่างจำนวนหนี้สิน กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการ แก้ไขภาระหนี้สิน	จำนวนหนี้สิน (คน)					X	Sig.
	0 - 50,000 บาท	50,001- 100,000 บาท	100,001- 500,000 บาท	มากกว่า 500,001 บาท	รวม		
<u>แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต</u>							
มีแนวโน้ม	2	10	15	4	31	.917	.821
ไม่มีแนวโน้ม	0	4	4	1	9		
<u>ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน</u>							
สามารถชำระได้หมด	1	10	16	4	31	1.672	.643
ไม่สามารถชำระได้							
หมด	1	4	3	1	9		
<u>ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน</u>							
ได้	0	12	15	3	30	7.615	.055
ไม่ได้	2	2	4	2	10		

จากตาราง 4.11 พบว่า จำนวนหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ($X = .917$, Sig. = .821), ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน ($X = 1.672$, Sig. = .643) และด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ($X = 7.615$, Sig. = .055) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4.12 การทดสอบไครส์แควร์ ระหว่างการทำบัญชีครัวเรือน กับความคิดเห็นต่อการแก้ไข
ภาระหนี้สิน

ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระ หนี้สิน	การทำบัญชีครัวเรือน (คน)			X	Sig.
	เคยทำ	ไม่เคย ทำ	รวม		
แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต					
มีแนวโน้ม	23	8	31	.864	.353
ไม่มีแนวโน้ม	8	1	9		
ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน					
สามารถชำระได้หมด	24	7	31	.001	.982
ไม่สามารถชำระได้หมด	7	2	9		
ความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน					
ได้	29	1	30	25.281	.000*
ไม่ได้	2	8	10		

จากตาราง 4.12 พบว่า การทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับ
ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต
($X = .864$, Sig. = .353) และด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน
($X = 1.751$, Sig. = .626) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น
ต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
($X = 25.281$, Sig. = .000) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ ครอบคลุมสาระสำคัญคือ วัตถุประสงค์การศึกษา, ประชากรที่ใช้ในการศึกษา, เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา, การเก็บรวบรวมข้อมูล, การวิเคราะห์ข้อมูล, สรุปและอภิปรายผลการศึกษา และ ข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายอันจะนำไปสู่การก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ 2. ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สิน ของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์

5.2 ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ซึ่งเป็นข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน กรมราชองครักษ์ สวนจิตรลดา และสนามเสือป่า ณ วันที่ 1 มกราคม 2557 จำนวนทั้งสิ้น 262 นาย โดยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ ที่มีหนี้สิน จำนวน 40 นาย เพื่อทำการเก็บข้อมูล

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ แบบสอบถาม(Questionnaire) ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะคำถามปลายปิด จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้ครอบครัวต่อเดือน รายจ่ายครอบครัวต่อเดือน จำนวนหนี้สิน และการทำบัญชีครัวเรือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับสถานะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน มีลักษณะคำถามปลายปิด จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย แหล่งกู้ยืมเงิน ความถี่ในการรับประทานอาหารนอกบ้าน ความถี่ในการทำบัญชีครัวเรือน และบุคคลที่ทำบัญชีครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน มีลักษณะคำถามปลายปิด จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย แนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน และความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และแนะนำการตอบแบบสอบถามอย่างถูกวิธี โดยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามอีกครั้ง ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5.6 สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31 – 40 ปี ชั้นยศ จ.ส.ต. – จ.ส.อ., พ.อ.ต – พ.อ.อ., พ.จ.ต. – พ.จ.อ. สถานภาพสมรส มีบุตร 2 คน มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท มีรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน 8,001 - 10,000 บาท มีจำนวนหนี้สินรวม 100,001 - 500,000 บาท และส่วนใหญ่เคยทำบัญชีครัวเรือน

ส่วนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีแหล่งกู้ยืมเงิน คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ มีความถี่ในการรับประทานอาหารนอกบ้าน คือ สัปดาห์ละวัน มีความถี่ในการทำบัญชีครัวเรือน คือ 1 ครั้ง / สัปดาห์ และบุคคลที่ทำบัญชีครัวเรือน คือ ตนเอง และคู่สมรส

ส่วนที่ 3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต ซึ่งเป็นแหล่งกู้ยืมเดิมคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ มีการจ่ายเงินปันผล และสามารถกู้เพิ่มในวงเงินที่สูงขึ้นและปิดวงเงินหนี้สินเดิมที่มีอยู่ โดยมีความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบันได้หมด และมีความคิดเห็นว่ายืมซื้อครัวเรือนสามารถแก้ไขปัญหานี้สินได้

ส่วนที่ 4 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร และจำนวนหนี้สิน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต, ด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน และด้านความคิดเห็นต่อยืมซื้อครัวเรือนในการแก้ไขปัญหานี้สิน แต่รายได้ครอบครัวต่อเดือน และรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบัน และการทำยืมซื้อครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านความคิดเห็นต่อยืมซื้อครัวเรือนในการแก้ไขปัญหานี้สิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.7 อภิปรายผลการศึกษา

1. จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินในอนาคต แสดงให้เห็นว่าการกู้ยืมเงินไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล กล่าวคือ หากมีความต้องการเงิน นายทหารชั้นประทวนสังกัดกรมราชของครึกษ์ ก็สามารถที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ (2553) พบว่า ครอบครัวมีการมีส่วนร่วมการเป็นหนี้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนมากเป็นหนี้สินจากการกู้เงินเพื่อมาใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

2. จากผลการศึกษา พบว่า รายได้ครอบครัวต่อเดือน และรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการแก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านความสามารถในการชำระหนี้ในปัจจุบัน โดยครอบครัวที่มีรายได้มาก และรายจ่ายมาก จะมีความสามารถในการชำระภาระหนี้ในปัจจุบันได้ แสดงให้เห็นว่า กระแสเงินที่ใช้ในการชำระหนี้สินนั้น มากจากรายได้ของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชของครึกษ์ หลังหักค่าใช้จ่ายครอบครัว ซึ่งผลการศึกษา

สอดคล้องกับผลการสำรวจภาวะการณ์ครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ (2553) พบว่า ตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ คือสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ ดังนั้นครอบครัวที่มี รายได้มาก จะมีแนวโน้มที่จะสามารถชำระภาระหนี้ได้มาก

3. จากผลการศึกษา พบว่า การทำบัญชีครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการ แก้ไขภาระหนี้สิน ในด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหานี้สิน โดยผู้ที่เคยทำ บัญชีครัวเรือน จะมีความคิดเห็นว่า บัญชีครัวเรือนสามารถช่วยในการแก้ไขปัญหานี้สินได้ โดย สามารถอธิบายตามแนวคิดของ นภาพร ลิขิตวงศ์จร (2550) ได้อธิบายประโยชน์ของการจัดทำ บัญชีครัวเรือน ว่าจะทำให้สามารถทำให้ทราบรายรับ รายจ่ายและหนี้สินของครัวเรือน จำนวนเงิน คงเหลือของครัวเรือนในแต่ละวัน และสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการเงิน จัดลำดับ ความสำคัญของรายจ่าย วางแผนการใช้จ่าย และสามารถประเมินความสามารถในการชำระหนี้ ของครอบครัวได้

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษานี้ไปใช้

- ผลการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่า ในการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของ นายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ แหล่งกู่ยืมเงินควรมุ่งเน้นการพิจารณาปัจจัย รายได้ครอบครัวต่อเดือน และรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน ของผู้กู้เป็นหลัก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มี ผลกระทบโดยตรงกับความสามารถในการชำระหนี้ เพื่อลดโอกาสการเกิดเป็นหนี้เสียใน อนาคต

- ผลการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดทำบัญชีครัวเรือน จะสามารถช่วยในการ แก้ไขปัญหานี้สินได้ เนื่องจากจะเป็นการทำให้ผู้จัดทำ สามารถวางแผนการใช้จ่าย และสามารถ ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของครอบครัว ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้ทุกครอบครัวมีการ จัดทำบัญชีครัวเรือน

5.8.2. ข้อเสนอแนะในการทำศึกษาครั้งต่อไป

- ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน, ทศนคติต่อการเป็นหนี้, ความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปใช้วิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ปัญหาหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ ได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น
- ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับภาระหนี้, แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ระหว่างนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ กับข้าราชการหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของภาระหนี้สินของข้าราชการแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ปัญหาหนี้สินของแต่ละหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กรมราชองครักษ์

www.radc.go.th

ข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

http://www.cad.go.th/cadweb_org/ewt_news.php?nid=14319

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/citizen/news/news_debt.jsp

แผนยุทธศาสตร์กรมราชองครักษ์ 2555 – 2558

<http://www.radc.go.th/index.php/th/2013-09-23-05-29-31/strategic>

ศูนย์การเรียนรู้ทางไกลศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

<http://www.stou.ac.th/cdlearnse/main/speech/royal4.asp>

เศรษฐกิจพอเพียง

<http://www.chaipat.or.th/chaipat/content/porpeing/porpeing.html>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
ภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขา การบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งต้องนำผลวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการ แก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์ต่อไป ในฐานะที่ ท่านเป็นนายทหารชั้นประทวนคนหนึ่งของกองทัพบก จึงขอความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ตอบมาทั้งหมดนี้จะเป็นความลับ และจะนำเสนองานวิจัย ในลักษณะภาพรวม โดยแบบสอบถามทั้งหมด มี 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน
- ตอนที่ 3 ปัญหาหนี้สินที่มีอยู่ท่านสามารถแก้ไขได้หรือไม่

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ในการให้ข้อมูลในการวิจัย เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ประโยชน์สำหรับ กรมราชองครักษ์ ต่อไป

พันจ่าเอกหญิง ชูดาณัฏฐ์ ทองนิล

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องว่างที่เลือกหรือตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ 18 – 30 ปี 31–40 ปี 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี
3. ยศปัจจุบันของท่าน
- ส.ต. - ส.อ., จ.ต. - จ.อ.
- จ.ส.ต. - จ.ส.อ., พ.อ.ต - พ.อ.อ., พ.จ.ต. - พ.จ.อ.
- จ.ส.อ.(พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.)
4. สถานภาพสมรส
- โสด สมรส หย่า
5. จำนวนบุตร
- 1 คน 2 คน 3 คน ระบุจำนวน.....
6. รายได้รวมต่อครอบครัว
- 8,000 - 15,000 บาท 15,001 - 25,000 บาท
- 25,001 - 30,000 บาท 30,001 บาท ขึ้นไป
7. ท่านมีรายจ่ายต่อครอบครัวเดือนละเท่าใด
- 0 - 5,000 บาท 5,001 - 8,000 บาท
- 8,001 - 10,000 บาท 10,001 บาท ขึ้นไป
8. จำนวนหนี้สินของท่าน
- 0 - 50,000 บาท 50,001 - 100,000 บาท
- 100,001 - 500,000 บาท มากกว่า 500,001 บาท

9. ท่านเคยทำบัญชีครัวเรือนมาก่อนหรือไม่

- เคย ไม่เคย

ตอนที่ 2 ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับฐานะทางครอบครัว สภาพะหนี้สินและพฤติกรรมการใช้เงิน

1. ปัจจุบันท่านมีแหล่งกักเก็บเงินใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์
 ธนาคารพาณิชย์ กองทุนหมู่บ้าน
 ลิขสิทธิ์ นอกระบบ
 ญาติพี่น้อง

2. ท่านรับประทานอาหารนอกบ้านบ่อยเท่าใดในรอบ 1 เดือน

- ไม่เคย ทุกวัน
 สัปดาห์ละวัน สัปดาห์ละ 3-5 วัน

3. ท่านทำบัญชีครัวเรือนสม่ำเสมอเพียงใด

- ทุกวัน 1 ครั้ง / สัปดาห์
 3 ครั้ง / สัปดาห์ ระบุจำนวน.....

4. บุคคลที่จัดบันทึกบัญชีครัวเรือน

- ตนเอง คู่สมรส
 บุตร อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 3 ปัญหาหนี้สินที่มีอยู่ท่านสามารถแก้ไขได้หรือไม่

1. ท่านคิดว่าในอนาคต ท่านมีแนวโน้มที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งกู้ยืมเงินอีกหรือไม่

- มีแนวโน้ม ไม่มีแนวโน้มที่จะกู้ยืมจากแหล่งกู้ยืมเงินอีก

2. ท่านคิดว่าในอนาคต หนี้สินของท่านจะหมดไปหรือไม่

- หมด ไม่หมด

3. ท่านคิดว่าบัญชีครัวเรือนมีส่วนช่วยให้ท่านแก้ไขปัญหาหนี้สินของท่านได้หรือไม่

- ได้ ไม่ได้

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นามสกุล พันจ่าเอกหญิง ชูดาณัฐ ทองนิล
วัน เดือน ปีเกิด 25 กุมภาพันธ์ 2526
ภูมิลำเนา 8/8 ถนนอุทองนอก เขตดุสิต แขวงดุสิต กทม. 10300

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีสำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจบัณฑิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	2550
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	โรงเรียนเทคนิควมลบริหารธุรกิจ	2546
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	โรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ	2544

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

2546 – ปัจจุบัน เสมียนการเงิน กองการเงิน สำนักยุทธบริการ กรมราชองครักษ์

